

**LISTY
Z AURA – PONTU**

2/2009

Obsah:

Vážení přátelé.....	3
Kontakty.....	4
Česká a slovenská dramatika.....	5
Blanka Fišerová	Jiří Ort
Barbora Voráčová	Jan Žáček
Nové a znovuobjevené překlady.....	7
Anglicky psaná dramatika	
Quilter – Sloupová, Dominik	Twain – Neumann
Leach/Wakefield – Dominik ml.	Bolt - Fröhlich
Bennett – Neumann	Norman/More – Mucha
Adamson/Almódovar - Dominik	
Německy psaná dramatika	
Vögel - Štulcová	Beth - Kilian
Apke - Kotrouš	Morlock - Kilian
Kaptein(ová) - Kotrouš	
Dramatika z bývalé Jugoslávie	
Spasojević – Otčenášek	Imširević – Čtvrtníčková
Potočnjak(ová) – Doležán	Marković(ová) – Čtvrtníčková
Flisar - Valšík	Mitrović(ová) - Dorovský
Stefanowski - Dorovská	
A další...	
Hotakainen – Jarošová	
Zeller - Neumann	
Hry, které je po dohodě možno získat jen za tantiémy.....	19
Nepřeložené texty.....	20
Anglicky psaná dramatika	
Cruz	Szymkowicz
Greig	Campbell
Flannery/Michalkov	Motton
Keatley	LaBute
Packer	Wells
Lindsay-Abaire	McKay
Německy psaná dramatika	
Flatow	Kaptein(ová)
Rathenböck(ová)	Mitterer
Severská dramatika	
Waltari	Mankell
Asmussen	

Vážení přátelé,

připravili jsme pro vás prázdninové čtení - **letní Listy z Aura-Pontu** s nabídkou aktuálních či znovuoobjevených textů za poslední období. Nově přinášíme rubriku **Nostalgie**, ve které budeme připomínat zajímavé tituly uplynulých desetiletí, které se již dlouho na našich jevištích neobjevily. Věříme, že si Listy se zájmem přečtete a že vás naše novinky zaujmou.

Kromě dalších nových překladů naleznete v nabídce i zatím nepřeložené novinky zejména z anglosaské a německé oblasti, ale i z různých jiných koutů Evropy, např. současnou **dramatiku zemí bývalé Jugoslávie**.

Připomínáme, že aktuální číslo **Listů z Aura-Pontu** je vždy k nahlédnutí na [našich webových stránkách \(www.aura-pont.cz\)](#), včetně aktuálních [Novinek z Aura-Pontu](#), kde se dozvíte o dalším dění v naší agentuře. Máte-li zájem o starší čísla Listů, [napište nám](#) a my vám je zašleme elektronicky či poštou. Jejich obsah průběžně ukládáme do naší internetové [Rukověti dramaturga](#), kde je k dispozici úplný přehled nabízených textů. Nyní v ní naleznete informace o **více než 3 300 textech původních českých a slovenských her, překladů i textů zahraničních autorů v originále, aktualizace databáze probíhá průběžně**.

Připomínáme, že Vaším zájmům vycházíme vstříc dalšími službami:

- na požádání Vám zašleme text námi zastoupených autorů a překladatelů,
- rozhodnete-li se některý z nich inscenovat, získáme pro Vás souhlas autora,
- vystavíme provozovací smlouvu.

Rovněž Vám texty zahraničních autorů (nabízené i Vámi vyžádané):

- obstaráme,
- v případě Vašeho zájmu doporučíme překladatele, dojednáme smlouvu se zahraniční agenturou,
- dojde-li k provozování, je naší odměnou provize z autorských honorářů,
- nedojde-li k provozování, vyúčtujeme Vám předem dohodnuté vynaložené náklady.

Díky našim bohatým zkušenostem a kontaktům v zahraničí Vám můžeme nabídnout **vyřízení práv k provozování děl** autorů z mnoha zemí celého světa:

vlámské části Belgie,	Maďarska,	Rumunska,	Srbska,
Bulharska,	Německa,	Ruska,	Švýcarska,
Holandska,	Polska,	Skandinávie a Pobaltí	USA,
Chorvatska,	Rakouska,	Slovenska,	Velká Británie a Irsko

a mnoha dalších (kromě Francie, Itálie a Španělska, kde jsou v současné době tamní monopolní agentury vázány exkluzivními smlouvami).

Můžete nás však kontaktovat i v případě, kdy si nejste jisti, kam se obrátit.

Vždy Vám alespoň poradíme.

Rádi Vám taktéž pomůžeme při výběru titulu, vhodného právě pro Vás. Vaše případné jednodušší dotazy zodpovíme telefonicky, složitější pak písemně.

Naše [produkční oddělení](#) Vám v případě potřeby pomůže při výběru interpretů. Dále Vám můžeme doporučit například režiséra, choreografa, případně výtvarníka nebo autora hudby.

Těšíme se na Vaše reakce.

Jitka Sloupová, Michal Kotrouš

Kontakty

VEDENÍ AGENTURY:

Petra Marková, výkonná ředitelka – tel.: 251 554 938, petra.markova@aura-pont.cz

Zuzana Ježková, jednatelka – tel.: 251 553 994, zuzana.jezkova@aura-pont.cz

DIVADELNÍ ODDĚLENÍ:

Petra Marková, vedoucí – tel.: 251 553 994, petra.markova@aura-pont.cz

Texty a agentáž

Jitka Sloupová – tel.: 737 606 139, jitka.sloupova@aura-pont.cz

Michal Kotrouš – tel.: 603 265 067, michal.kotrous@aura-pont.cz

Zahraniční práva

Anna Pýchová – tel.: 251 553 994, anna.pychova@aura-pont.cz

FINANČNÍ ODDĚLENÍ:

Martin Chramosil – tel.: 251 554 084, martin.chramosil@aura-pont.cz

Markéta Kotrbová – tel.: 251 554 084, marketa.kotrbova@aura-pont.cz

Jana Šimková – tel.: 251 554 084, jana.simkova@aura-pont.cz

PRODUKČNÍ ODDĚLENÍ:

Jiří Havel – tel.: 251 550 179, jiri.havel@aura-pont.cz

Markéta Mayerová – tel.: 251 553 993, marketa.mayerova@aura-pont.cz

SEKRETARIÁT:

Barbora Hledíková – tel.: 251 554 938, 251 553 992, barbora.hledikova@aura-pont.cz

Najdete nás na adrese:

Veslařský ostrov 62

147 00 Praha 4 - Podolí

tel. ústředna: 251 554 938

fax: 251 550 207

e-mail: aura-pont@aura-pont.cz

www.aura-pont.cz

Česká a slovenská dramatika

Blanka Fišerová

TRAGEDIA DELL'ARTE

4 m, 4 ž

Hlavní hrdinka hry, která za pomoci lékaře nelegálně ukončila život své těžce nemocné matky, se rozhodne, že bude pomáhat lidem, kteří se naprosto dobrovolně rozhodnou zemřít. Na základě jejich přání volí odpovídající formu smrti. Je přesvědčena o tom, že těmto lidem skutečně pomáhá, protože se k tomu sami dobrovolně rozhodli. Jejich smrt natáčí na kameru, ale ani to jí nepomůže v obhajobě před soudem.

Máme právo ukončit svůj život? A pokud se tak rozhodneme, můžeme někoho požádat, aby jej ukončil za nás? Je umělé prodlužování utrpení a života skutečně tou správnou cestou? Pochopí vůbec někdo hlavní hrdinku hry? V době, kdy se diskutuje o euthanasii, je nutné zvážit všechna pro a proti.

Barbora Voráčová

KABARET KALDERA

5 m, 2 ž

absurdní kabaret

Text je inspirován světem komiksu a kabaretu a v jeho závěru se vyjevuje i detektivní zápletka, která příběh mění v absurdní frašku. *Kabaret Kaldera* není skutečným kabaretem proto, že má jednoduchý příběh a zápletku, nesplňuje tedy zcela žánrová pravidla, nicméně objevují se v něm nejen nezbytné písně (s texty Jana Plíhala a Jana Žúrka), ale také postava Konferenciéra, která příběhem provází a zároveň je jeho nestranným pozorovatelem. Lehký text je především žánrovou hříčkou a v první řadě chce diváka pobavit.

Konferenciér postupně představí panoptikum postav - drsného Kápa, svůdnou dívku Lízátka, barovou divu, detektiva, číšníka. Mezi postavami jiskří žárlivost, zrada, ale také chuť na sladkosti. Nechybí vražda, jejíž vyšetřování vyústí v absurdní finále s mraženou kýtou v hlavní roli.

Kabaret Kaldera měl rozhlasovou premiéru v prosinci 2008, jevištní o rok dříve (v nastudování olomouckého Divadla na cucky).

Jiří Ort

NA KONCI SVĚTELNÁ POTOPA

4 m, 2 ž

černá komedie

Krasomluva, krása mateřštiny, jazyková čistota? Václav Svoboda, vyléčený koktal, poznamenaný posměchem spolužáků, si libuje v krásné výslovnosti, bezchybně mrská jazykolamy a ty požaduje od údržbáře Škrobánka, který má vadu řeči a je objektem neškodné „výuky“. Svoboda otravuje své okolí bojem proti přefekům a komolení řeči. Jeho družka Olga je rodilá Němka, která mluví výborně česky, ale prostě „nevyslovuje“ – musí se tedy snažit... V sázce je však také osud Škrobánkovy postižené dcery, otec nesmí ztratit práci, a tak se snaží správnou výslovnost procvičovat. Utíká se do imaginárního světa dlouhých námořních cest.

Šéf Svobodovi diskrétně – a přísně tajně – nabízí vědeckou dráhu a slávu. Společnost musí bojovat proti špinění slova, k nastolení diktatury čistého slova zbývá již jen krůček. Neškodné podivínství se chytrou manipulací Svobodova šéfa, který ho chce před Olgou znemožnit a tuto atraktivní ženu získat, zvrhne v obludnou mánii. Svoboda se pod psychickým nátlakem hrouť, slovo je roznětkou katastrofy. Svoboda se stává sadistickým fanatikem čistoty jazyka, výuka spisovné bezchybné výslovnosti se mění ve smrtící teror.

Hra, která by se dala považovat i za černou komedii, připomíná ponurou atmosférou např. prózy L. Fukse či dílo F. Kafky a evokuje dusné ovzduší počátku vlády totalitní ideologie (zde drakonicky bojující za „čistotu slova“), požehnanou „vědeckým“ výzkumem - jsou zde markantní paralely

s nástupem fašismu v Německu. Ve vztahu Němky a Čecha hra tematizuje i xenofobii. Hra byla uvedena v libereckém Divadel F.X. Šaldy v roce 1999, německou rozhlasovou verzi hry, *Am Ende Lichtflut* produkovala německá rozhlasová stanice WDR.

KÁŤA K.

6 m, 4 ž

Dějová rámec hry tvoří Janáčková práce na libretu k opeře Káťa Kabanová. Vlastní děj se tak odehrává v Janáčkově imaginaci.

Janáček se objeví v ruské vesnici na Volze – zjeví se zde jakožto podivínský skladatel, podezřelý „Evropan“ z jakési Moravy... Na Volze se setkává s protagonisty předlohy, kteří po něm chtějí lepší osudy, než jim bylo autorem dopřáno ve hře Ostrovského – např. Kabanicha chce jinou ženu pro svého synka, Janáček objeví Kátino doposud před světem utajené tajemství atd.

Hru prolínají humorné pasáže, nicméně konec je tragický – vše musí nakonec Janáčkově vyústit do té podoby, jak ji známe z libreta opery.

Hra vznikla k 150. výročí narození L. Janáčka v roce 2004 jako rozhlasová hra v němčině pro stanici WDR Kolín nad Rýnem a byla též představena posluchačům v diskusním pořadu ve foyer kolínské opery, kde se opera Káťa Kabanová hrála.

Jan Žáček

DOMÁCÍ PŘÍTEL

5 m, 1 ž

Příběh ženy, okolo které se neustále motají čtyři muži. Se třemi z nich střídavě žije. Vždy s jedním, čtvrtým je onen domácí přítel, který stojí stále v její blízkosti, ať už právě prožívá vztah s kýmkoliv z jeho druhů. Protože on je neuvěřitelně flexibilní. Ti tři jsou: primitiv tvrdých pěstí, primitiv vychytralého, vzdělaného mozku a intelektuál s velikými duševními schopnostmi. Ten čtvrtý je člověk schopný kdykoliv sklonit hlavu, aby vstoupil oknem, když právě odešel dveřmi.

Postavy představují jednotlivé teze, kde žena je synonymem pro republiku a její čtyři muži - komunistu, sociálního demokrata, odeesáka a křesťanského demokrata. A kdo je zrovna u moci, tak "vlastní" republiku. Jen lidovec nevládne nikdy, ale vždy si „lízne“. Okolo chodí klaun, pohazuje si kužely, tropí nesmysly, komentuje a směje se tomu kolotoči lumpáren a hlupáctví, které se na jevišti – a v naší zemi – odehrává. Stavbou připomíná hra dramata z 60. let 20. století.

Nové a znovuobjevené překlady

Anglicky psaná dramatika

Roger Leach, Colin Wakefield (Velká Británie)
AUDIENCE S MORDEM (AUDIENCE WITH MURDER)
z angličtiny přeložil **Šimon Dominik**
2 m, 2 ž (+ hlas divadelního producenta)
krimikomedie

Čtyři amatérští herci se setkávají na domácím čtení nové hry napsané jednou z účinkujících, lékařkou Sue. Brzy se ukáže, že Sue hru napsala, aby veřejně zesměšnila svého manžela Alana, který je obsazen do role despotického a nevěrného Geralda. S přibývajícím alkoholem a urážkami se postupně začíná odkrývat složitý partnerský a milenecký propletenec, jehož součástí jsou i dva zbylí účastníci, Kelly a Dean. Události nakonec vyústí ve vraždu, nechávající tak na jevišti dvě mrtvoly už na konci prvního aktu.

Během druhého aktu však vyjde najevo, že obě mrtvoly, stejně jako následné policejní vyšetřování, jsou jen součástí divadelní hry, jejíž poslední, okostýmovaná zkouška právě probíhá na jevišti. Tím však nekončí ani násilí, ani nečekané zvraty v ději. Události se brzy opět zvrhnou, psychopatický Charles, který ve hře představuje Deana a vyšetřujícího policistu McTavishe, začne terorizovat zbytek divadelního souboru a schyluje se k další vraždě. Když se nakonec zoufalým hercům podaří šíleného Charlese zabít, znovu se ukáže, že jde jen o další divadelní zkoušku. Diváci se ale v úplném závěru dočkají alespoň jedné mrtvoly v podobě George, který, jak se ukáže, při předstíraném infarktu skutečně zemřel.

Krimikomedie *Audience With Murder* pracuje s iluzí hry ve hře, v tomto případě dohnané až do absurdních rozměrů. Příběh se tak postupně rozkrývá jako ruská matřjoška a nechává diváky v nejistotě, která jeho vrstva bude tou poslední a „skutečnou“. Autorům se tak podařilo setřít hranice mezi iluzí a realitou, upozornit diváka na vrstevnatost dramatického textu a dohnat dějové zvraty, stejně jako jednání jednotlivých postav do takových extrémů, které by za normálních okolností byly jen stěží možné.

Hra byla poprvé uvedena s velkým úspěchem v roce 2004 na edinburském Fringe festivalu a poté zinscenována v Jermyn Street Theatre v Londýně. Byla zatím přeložena do němčiny a holandštiny.

Peter Quilter (Velká Británie)
CELEBRITA (CELEBRITY)
z angličtiny přeložila **Jitka Sloupová**
4 m, 1 ž

Komedie anglického autora žijícího na Kanárských ostrovech. Peter Quilter se proslavil muzikálem *Glorious!* ([Je úchvatná!](#)) a dramatem ze života Judy Garlandové *The End Of The Rainbow* ([Na konci duhy](#)). I v *Celebrity* se autor soustředí na život celebrit (jejich sžíravou potřebu být in) a fanoušků (parazitickou touhou přisvojovat si životy slavných).

Alan Coogan je zapadlá hvězda televizní soutěže. Chce ovšem svoji slávu získat zpět. Proto svolí, aby se jeho rodinný život stal předmětem reality-show seriálu, a to i přes protesty jeho syna Jamieho. Na dva týdny se do jejich domácnosti nastěhuje podivínský kameraman George a neplánovaně i Dusty, Jamieho kamarád, který zrovna nemá kde bydlet.

Natáčení ale nepřináší očekávané výsledky a George, aniž by to Alan pozoroval, působí přesně proti jeho zájmům. Navádí Jamieho, ze kterého se stal známý herec už v mládí, aby nedůvěřoval svému otci, který za něj uzavírá kontrakty, a tak Jamie svého otce „propustí“. George se také snaží vlíchnout Alanově ženě Helen, populární zpěvačce, která se po svatbě

vzdala kariéry, a snaží se ji přesvědčit, že se obětovala pro vztah s mužem, kterého nemiluje. George u Helen neuspěje, svede ji zato dvacetiletý skejťák Dusty a George nepozorovaně celou akci natočí. Nahrávkou pak vydírá Helen, protože se cítí být povolán k tomu, aby zlepšil její život - buď se rozvede nebo záznam poskytne médiím. Navíc jí prozradí, že nenatáčí reality show pro televizi, ale pouze chtěl strávit nějaký čas v její blízkosti. Helen odmítne Georgeovy podmínky a z jejich sexuálních hrátek se stane hit bulvárního tisku. Trapná událost sjednotí Jamieho a Alana, který dá na synovu radu a prodá médiím pravý příběh - jak Cooganovi naletěli neznámému šílenci, který se vydával za kameramana ITV. Paradoxně: kuriózní událost, kterou chtěl George Alana zničit, vynese někdejší hvězdu zpět na výsluní. Velký úspěch zaznamenala hra v polské televizi, kde ji v listopadu 2008 uvedli pod názvem *Rodinná show*.

OPONA NAHORU! (CURTAIN UP!)

z angličtiny přeložil Pavel Dominik

5 ž

Komedie, která kombinuje oblíbené motivy: divadelní prostředí a rivalitu mezi odlišnými ženami. Bill, majitel delší dobu zavřeného divadla, zemřel a ve své poslední vůli budovu odkázal svým pěti nejbližším ženám: dvacetileté dceři Therese, exmanželce Pam, nové přítelkyni Jackie, své matce Betty a sekretářce Sharon. Každá žena je jiná: mezi Pam a Jackie panuje otevřená nevraživost, Theresa je nadšená, ale trochu nepraktická, Sharon s vzezřením gotické punkerky neustále šokuje, a do toho všeho babička Betty, která je už trochu mimo. Pětice se setkává hned v úvodu ve zdevastovaném foyer a rozhoduje se pokračovat v provozu divadla, „jak by si to Bill přál“. V následujících scénách sledujeme, jak pokračují opravy, ale hlavně získávání peněz na podporu provozu. Snaha vydělat (a postavit divadlo na nohy) vrcholí v poslední třetině, kdy se Therese podaří sehnat na benefiční vystoupení Lizu Minelli (autor nechává ve výběru celebrity a z toho plynoucího hudebního doprovodu inscenátorům naprostou volnost). Hvězda však v den vystoupení odvolává – ženy se ze zoufalství pokusí o podvod, místo Minelli vystoupí maskovaná Pam, která svou roli naprosto nezvládne a ve světle reflektorů se pozvrací. Vracení vstupného je nevyhnutelné...

Na konci je jasné, že víc než o divadlo jde o „tým“, toleranci, koexistenci, schopnost odpouštět a pochopit.

I přes poněkud didaktický konec jde o zábavný kus oddechového charakteru s příjemnými rolemi. Hra vznikla v roce 2008 přepracováním původního textu *Respecting Your Piers* (autorovo první drama), kterou poprvé uvedlo divadlo Gut Reaction Theatre Company v září 1994 v divadle Roses Theatre v Tewkesbury ve Velké Británii.

Alan Bennett (Velká Británie)

DÁMA Z DODÁVKY (THE LADY IN THE VAN)

z angličtiny přeložil Julek Neumann

6 m, 5 ž

komedie

Známý britský dramatik (u nás vstoupil do povědomí jako autor hry *Kafkovo brko*) zpracoval ve své nové hře příběh, který se z nevinné epizodky stal dlouholetou skutečností jeho života. Z příčin, které ani jemu nebyly zcela jasné, dovolil staré ženě, která evidentně přespávala v dodávce parkující střídavě před domy jeho sousedů podél celé ulice v londýnské lepší čtvrti, aby svůj příbytek přemístila "dočasně" na jeho zahradu. Po léta pak fascinovaně sledoval její vítězné bitvy s úřady, sám se stal námětem zvědavých spekulací sousedů ohledně motivů své podivné dobročinnosti a marně se jako literát pokoušel odhalit tajemství stále obtížnější dámy. Jak už to bývá, všechny velké neznámé jejího života rozluští až smrt: Někdejší novicka, vynikající klavíristka, uprchlá chovankyně blázince, pachatelka trestného činu léta se ukrývající pod falešným jménem a bez stálé adresy, stará podivinka na štíru s hygienou, žijící z milodarů a sociálních dávek, po níž však zůstane majetek ve výši sedmi tisíc liber...

Bizarní osud slečny Shepardové vystavuje pochybám a otázkám ty, kdo žijí v souladu se zákony a konvencemi.

Samuel Adamson , Pedro Almodóvar (Velká Británie)
VŠE O MÉ MATCE (ALL ABOUT MY MOTHER / TODO SOBRE MI MADRE)
z angličtiny přeložil Pavel Dominik
5 m, 8 ž
dramatizace

Divadelní adaptace slavného filmu španělského režiséra Pedra Almodóvara, který byl oceněn na mnoha festivalech a v roce 2000 získal Oscara za nejlepší cizojazyčný film. Hlavním dějovým motivem je hledání ztraceného otce. Mladý Esteban se chce stát spisovatelem a tak si pečlivě vede deník. V něm je zachyceno jeho největší přání - poznat svého otce, se kterým se nikdy nesešel. V den svých sedmnáctých narozenin však umírá pod koly automobilu a pravdu se už nedozví. Jeho matka Manuela se se synovou smrtí nedokáže vyrovnat, a tak odjíždí do Barcelony, zde pátrá po Estebanově otci - tím je transsexuál Lola. Aby se k Lole dostala blíže, seznámí se s řádovou sestrou Rosou. Rosa se stará o narkomany a prostitutky, tím si zasluhuje odpor a odsouzení vlastní rodiny. Později Manuela navštíví Huma Rojo, která nepřímo zavinila Estebanovu smrt (ten zahynul, když přebíhal cestu, aby získal autogram této herečky). Huma Rojo nabídne Manuele místo asistentky. Všechny osudy spojuje jediná osoba - Lola. Vše končí paradoxně: Manuela pečuje o těhotnou a HIV pozitivní Rosu, otcem dítěte, které nakonec skončí v péči Manuely, je opět Lola, která také umírá na AIDS. Vše o mé matce je spletitý příběh o hledání vlastní identity a znovuotvírání starých ran. Zkoumá ženskou mentalitu ze všech možných úhlů a ve všech někdy až nepochopitelných situacích. Transsexuální postavy umožňují převrátit zaběhlá schémata. Divadelní adaptace byla uvedena v londýnském divadle Old Vic v září 2007.

Mark Twain (USA)
ON JE PO SMRTI? (IS HE DEAD?)
z angličtiny přeložil Julek Neumann
18 m, 9 ž
satirická komedie

Výtečná komedie napsaná ve Vídni v roce 1898, která však vyšla až nedávno, v roce 2003. Hra zasazená do roku 1846 popisuje osudy fiktivního francouzského malíře, který spolu se svými kumpány zinscenuje svoji smrt, aby bylo jeho dílo slavné. Komedie pracuje s oblíbenými motivy převleků, záměny identit, podvodů, využívá sociální satiru a postupy burlesky a frašky. Vypráví romantický příběh, který si s nadhledem bere na mušku témata jako sláva, hrabivost či význam umění.

Komedie byla s velkým úspěchem uvedena po více jak sto letech od svého vzniku na Broadwayi v listopadu 2007. V charakteristické, pro svoji poetiku příznačné úpravě ji hraje pražské Studio Ypsilon pod titulem *Vdovou proti své vůli*.

Nostalgie

Robert Bolt (Velká Británie)
ZKROCENÍ BARONA BOUCHOŘE (THE THWARTING OF BARON BOLLIGREW)
z angličtiny přeložil František Fröhlich
23 postav (které je možno téměř libovolně dublovat)

Komedie pro děti, v níž malý, tlustý a bojácný, leč slušný a zásadový hrabě Bečka z Bečkova se po likvidaci draků na pevnině ("Výborně, pánové, draci jsou zlikvidováni, nemáme do čeho píchnout," ohlásí Kníže) vydá jako potulný rytíř na ostrov barona Bouchoře, kde jednak tam despoticky a nespravedlivě vládne zlý baron Bouchoř s tupohlavým zemanem Kruťasem

Černým Srdcem. Za pomoci straky Míši se Bečkovi podaří výpravu dotáhnout do vítězného konce: drak je zabit, bouchoř je zkrocen, je mu však odpuštěno a dovoleno, aby se vydal na výpravu proti dalším drakům, jelikož je vášnivý lovec.

Komedie (s brechtovským Vypravěčem) má nesmírně vtipné dialogy a situace, velkohubost se úspěšně shazuje, mravnost je skromně až plaše formulována - je vidět, že se při psaní Bolt (autor mj. *Muže pro každé počasí* o Tomáši Morovi) výborně bavil.

Monty Norman, Julian More (USA)

TRAMPOTY SCOBIE PRILTA (THE PERILS OF SCOBIE PRILT)

z angličtiny přeložil Jiří Mucha (texty písní Zdeněk Borovec)

10 m, 6 ž

špionážní muzikál

Crazy muzikál renomovaného muzikálového autora Monty Normana, v němž vystupuje tajný superagent Scobie Prilt, krásná agentka Karavel z opačné strany barikády a zloduch Velký Baldur. Předmětem jejich zájmu není protentokrát atomová bomba, ale velká černá skříň-robotizátor, který z lidí dělá poslušné loutky. Děj je v podstatě jednoduchý, jen „kosmeticky“ zkomplikovaný různými odbočkami, odhalováním pravých identit postav a podobně, jak se na špionážní žánr sluší. Není také prost různých efektů jako je výbuch vlaku, dopad s padákem atd. Muzikál si udržuje nadhled a ironii a svoji „starobylostí“ vybízí k novému inscenačnímu pojetí. Muzikál navazující na tehdy nový fenomén Jamese Bonda byl uveden v červnu 1963 v divadle New Theatre v Oxfordu.

Německy psaná dramatika

Stefan Vögel (Rakousko)

SLADKÉ PLODY REALITY / SHOW (DIE SÜSSESTEN FRÜCHTE)

z němčiny přeložila Magdalena Štulcová

2 m, 2 ž (třicátníci)

Pragmatický daňový poradce Michael žije již několik let s úřednicí Claudií, podobně jako ztřeštěný „umělec“ Georg se zcela nebohémsky založenou floristkou Sárou. Všichni čtyři jsou nejlepší přátelé. Jednou ale po bláznivém večírku dostanou ještě bláznivější nápad. Jelikož si všichni čtyři vzájemně stěžují na své protějšky, rozhodnou se podstoupit pokus: na dva týdny se dvojice prohodí – Michael se odstěhuje k Sáře a Georg zůstane s Claudií. Georg tuto partnerskou výměnu natáčí na kameru – příběh, kterým se hodlá konečně proslavit. Avšak nápad je jedna věc, výsledek druhá. Čtrnáct dní uplyne a dvojice se znovu sejdou. Ale vše je už jinak – uměle vytvořené páry si na sebe navzájem zvykly...

Co začalo jako sladká hra, začíná být tvrdou realitou. Poslední dějství zachycuje postavy o tři roky později – to už mají děti, které oba vztahy posunou opět o něco dál.

Čtyři lidé – čtyři příběhy. Hra odehrávající se v jednom pokoji měla první uvedení v berlínském divadle Theater am Kurfürstendamm v roce 2004.

Fred Apke (Německo)

SLEPICE NA ZÁDECH (HUHN AUF DEM RÜCKEN)

z němčiny přeložil Michal Kotrouš

2 m, 1 ž (střední věk)

hořká komedie

Za panem Bonschem, hráčem na cello, kterého opustila manželka i s dětmi, přichází rozechvělá sousedka, milovnice růží paní Kobaldová, s níž se často hádali přes plot kvůli Bonschovu plevelu na jeho zahrádce. Během rozhovoru vyjde najevo, že má Kobaldová čtyřicátiny a že

právě zabila svého manžela – srazila ho ze schodů. Po prvotním zděšení začne Bonsch vymýšlet různé způsoby, jak najít pro Kobaldovou alibi pro policejní vyšetřování. Mezi oběma postavami je cítit určitá náklonnost, přerušovaná však Bonschovým zaujetím pro hledání polehčujících okolností. Podrobí proto Kobaldovou zevrubné prohlídce těla (jde o modřiny, důkaz, že jí manžel mlátil), nakonec dostává další spásný nápad – Kobaldová se dobrovolně zřítí ze schodů a vše bude vypadat, jako by ji srazil manžel... To se však nepovede - na těle Kobaldové se bohužel žádné modřiny neobjeví – spadla totiž na kostrč. Bonsch přichází do třetice s dalším nápadem – do mrtvoly nalijí kořalku, což bude dosvědčovat, že byl Kobald před smrtí agresivní a opilý. Bonsch a Kobaldová tedy začnou pít na kuráž a brzy se opijí. Na povrch začnou vyplouvat osobní komplexy – Bonsch se cítí být neúspěšným hudebníkem, Kobaldová zase hloupou husou, která svého manžela ani nemilovala a která má jen svoji zahradu s milovanými růžemi. Po agresivním záchvatu Kobaldové se oba ocitají v návalu milostné vášně na pohovce...

Znenadání přichází domněle mrtvý manžel, což oba pochopitelně silně překvapí. Bonsch se snaží vše vysvětlit a během slovní přestřelky se ukáže, že Kobaldová si ráda vymýšlí – nejen manželovu smrt a pád ze schodů. Bonsch se cítí trapně a dotčeně. Po jedovaté poznámce Kobalda o údajné nevěře Bonschovy manželky ho Bonsch napadne a škrtní. Kobald však není ani na podruhé mrtev, jak se zdá. Jakmile přijde k sobě, zdá se vše být vysvětleno duševní poruchou paní Kobaldové a Kobaldovi odcházejí. Pan Bonsch však rozehraje další hru – začne tvrdit, že se milují a přes plot scházejí již dlouho a že nevěru své ženy ignoroval, máje tuto novou lásku. Kobaldová překvapivě zůstává a na hru přistupuje, Kobald zničen a zhrzen s láhví kořalky odchází. Pan Bonsch může už jen konstatovat, že z celé duše lituje, že začíná střízlivět. Svižná situační komedie na půdorysu milostného trojúhelníku nemá nouzi o překvapivé dějové zvraty a slovní, místy černý humor. Je skvělou příležitostí pro herecký pár středního věku, jemuž v druhé polovině zdatně sekunduje zjevivší se postava „mrtvoly“.

Autor se věnuje režii v Německu a Polsku a překládá též ze skandinávských jazyků. Komedie byla s úspěchem uvedena na podzim 2004 ve varšavském divadle Teatr Na Woli a byla též zfilmována pro polskou televizi.

Johanna Kaptein(ová) (Německo)

PŘÍBĚH SV. MAGDY (DIE GESCHICHTE VON ST. MAGDA)

z němčiny přeložil Michal Kotrouš

5 herců (variabilní obsazení)

apokryfní příběh

Jak již výše uvedený výčet postav naznačuje, jedná se jen o přibližný odhad, protože hra mladé autorky z Hamburku, která za ni byla vyznamenána mj. na Mezinárodním festivalu současné dramatiky v berlínské Schaubühne v roce 2006, je sice rozepsána do replik, ovšem ty nejsou přiřazeny konkrétním mluvčím.

Autorka jako by tímto postupem zdůrazňovala, že se zde skutečně vypráví příběh o Magdě, a nikoli její objektivní historie. Kým je tedy tento příběh vyprávěn? Dvěma ženami z města, kde se Magdin příběh uzavřel. Ty postupně odhalují, kdo je Magda, další zúčastněné postavy i ony samotné, a v dialogu, který se pohybuje na pomezí klevetění, vyprávění a přímého zobrazování událostí, si udržují jakýsi brechtovský odstup od příběhu: dohadují se dokonce, jak to vlastně všechno bylo, znejišťují sebe i posluchače, až se ukáže, že jsou to prodavačky v kavárně, kam si Magda přišla sníst dort poté, co zabila svého manžela.

Příběh o Magdě, který se před našima očima postupně rekonstruuje, je tak prehistorií toho, co tomuto okamžiku předcházelo. Nacházíme se v jakémsi ospalém a opuštěném turistickém centru u moře, do kterého přijíždí se svým manželem tajemná žena, již odtud kdysi vykazali. Je to Magda - původně zamklá a poněkud ztracená dívka, která prodávala erotické prádlo v obchodě ve své rodné vsi, až se jednoho dne rozhodla odejít hledat štěstí do města. Tam ji potkala bizarní příhoda: v opilosti byla přinucena na záchodcích k orálnímu sexu a v další restauraci ji opil jiný neznámý muž. Z banálního setkání se nečekaně vyvinul „vážný vztah“ a nesmělá Magda byla postavena před úkol nahradit čerstvému vdovci jeho manželku, která

zemřela při autonehodě. Muž si Magdu odváží na venkovský statek v horách, kde probíhá Magdino zapracování do rodinného řeznického podniku i její postupná přeměna na zemřelou Mariannu.

Když dojde na svatbu, Magda z ní utíká do řeznictví, kde ji znásilní ženichův otec. Nic z toho však Magdu nepřiměje ani k hlásce protestu, natož aby vzala osud pevně do svých rukou. Teprve když se s manželem vydá k moři, začne nečekaně jednat: shodí muže z útesu a popadne ji nezastavitelná touha jíst dorty a mluvit.

Stejně jako i ostatní hry J. Kapteinové je i tato komponovaná zajímavým způsobem a naplněná množstvím motivů. Nezapře svou ženskou autorku a typické ženské prvky: žena-světica, úloha ženy-manželky a vyrovnání se s mužskou surovostí.

I další autorčiny hry pracují s nekonkrétními replikami, a tudíž nechávají dramaturgii i režisérovi prostor pro vlastní uchopení textu ([Alma M.](#), [Lohnarbeit und Liebesleid](#) a její volné pokračování [Die Fortsetzung oder Die Friseur, die Finanzkrise und andere Fälle](#)).

Nostalgie

Gunther Beth, Alan Cooper (Německo)

NEUROSEN-KAVALIER (KAŽDÉMU JEHO PSYCHOTERAPEUTA)

z němčiny přeložil Vladislav Kilian

4 m, 3 ž

komedie

Psychoterapie je stále vyhledávanějším oborem. I u nás stoupá počet lidí, kteří trpí duševními poruchami a vzhledem k tomuto stavu vzrůstá i počet psychoterapeutických ordinací a také počet léčebných praktik a teorií. Žádný div, že se na trhu, vedle seriózních psychoterapeutů především z řad psychiatrů a psychologů, objevuje i nemálo šarlatánů.

A právě do tohoto prostředí zabloudí Felix Bollmann, zlodějíček "pracující" v obchodních domech. Muž, který se ve svém pohnutém životě může prokázat i studiem několika semestrů zvěrolékařství. Bollmann - podvodník s otevřeným srdcem a s nesmírnou pohotovostí. On je tím, koho člověk potkává jen zřídkakdy: počestný podvodník...

Co se všechno může stát, když takovýhle typ zabloudí do psychoterapeutické praxe a když je "vpuštěn" na pacienty? Něco, co se stává i v životě: cosi docela pozoruhodného - v psychodžungli se najednou rozjasní a Bollmann slaví terapeutické triumfy! Jak podivné se zdají být jeho metody, tak obdivuhodné jsou výsledky. Laik žasne, odborník se diví! A tak se Bollmann stává "kavalírem neurotiků", který připomíná starou medicínskou moudrost: existenci uzdravujících síly člověčenství. Že si při tom i Bollmann "přijde na své", to je věcí cti - ale vlastně je to vedlejší. Na své si ale rozhodně přijde především publikum.

Gunther Beth (Německo)

POZOR NA ŠEDESÁTNIKY! (TRAU KEINEM ÜBER SECHZIG!)

z němčiny přeložil Vladislav Kilian

3 m, 2 ž

Ryze konverzační komedie, nepostrádající však ani situační zápletky. Náhodné setkání šedesátníka s atraktivní ženou - a z tohoto setkání náhle vypuknuvší vztah - naruší nenadálý příjezd jeho syna, který přichází s návrhem, aby rodinná firma fúzovala s konkurencí. Dalším rušivým elementem je syn oné ženy, který ji svou závislostí přímo tyranizuje. Do hry navíc vstoupí mladá, energická šéfka konkurenční firmy. Mnohostrannost a komplikovanost vztahů vystupujících postav, antagonistických, ale i navzájem se přitahujících, nabídlo autorovi příležitost pro mnoho humorných situací, které náležitě využil.

Tato komedie zaznamenala v prostoru německy mluvícího divadelnictví více jak 1200 představení!

Martin Morlock (Německo)
KŠEFT JAKO KAŽDÝ JINÝ (EIN JOB WIE JEDER ANDERE)
z němčiny přeložil Vladislav Kilian

2 m, 3 ž
komedie, burleska

Skvělá komedie o špinavých praktikách bulvárního tisku. Odehrává se v roce 1974 ve Spojených státech, může být ale bez problému přenesena i do současnosti.

Redaktor bulvárního plátku Evening Dispatch Tom Heston je autorem ne příliš úspěšného seriálu o vdovách slavných mužů. Aby zvýšil jeho oblibu, vymyslí se svou přítelkyní, ne příliš inteligentní modelkou Janet Wealeovou, geniální plán – novou tváří seriálu se stane její krásná kamarádka Petula Pintlepricková, která si bude hrát na vdovu smyšleného dobrodince Charlese Noblehearta Pintlepricka, který údajně celý život zasvětil pomoci chudým a bezmocným lidem po celém světě. Petulin příběh má skutečně neuvěřitelný úspěch. Tisk i televize chtějí s mladou vdovou dělat interview, pátrají po zajímavostech z jejího i manželova života, je zvána na nejrůznější dobročinné akce, zahrnována drahými dary, její nápadník Ramiro Aguardiente, jistý latinoamerický rejdář, chce dokonce založit nadaci Charlese Pintlepricka.

Po několika měsících už má Petula své role plné zuby a odmítá ve hře nadále pokračovat. Nakonec si svůj záměr rozmyslí, aby pomohla sociologovi Larrymu Landgraveovi, který chce o Charlesovi napsat habilitační práci. Během společných rozhovorů se do sebe Larry s Petulou zamilují. V tom se ovšem objeví stará alkoholička Norma O' Brianová, která tvrdí, že muž na fotografii, která byla v novinách uveřejněna jako fotografie Charlese Pintlepricka, není Charles, ale její manžel, a že vše prozradí novinářům, pokud jí Tom s Petulou nezaplatí. Tom se Normy nakonec úspěšně zbaví, Larry, který byl celé situaci přítomen, však pochopí, že Charlesův dojemný příběh je jen snůška lží. Přestože Petulu miluje, tvrdošijně trvá na odhalení pravdy. Rozzlobená Petula se hned další den provdá za milionáře Ramira.

Jejich svatební cesta je zdánlivě zároveň dobročinnou plavbou po rozvojových zemích, kam Ramiro dodává léčiva. Ve skutečnosti jsou ale v bednách zbraně a Ramiro umírá při výbuchu jedné z nich. Petula se tedy definitivně stává slavnou vdovou a Tom samozřejmě neváhá využít situace ve svůj prospěch. Najednou chce odhalit pravdu o Charlesi Pintleprickovi, Petulu představit jako notorickou lhářku, ne-li psychopatku zapletenou do pašování zbraní, a okořenit tak celý Ramirův příběh. V tom ale zasahuje Larry. Namluví Tomovi, že Ramiro byl skutečně dobrodinec, že jako zločince ho prezentují jen jisté tajné služby, a že pokud noviny otisknou tyto lži, budou pak muset celé Ramirově rozvětvené rodině platit odškodné za pošpinění dobrého jména. Tom mu uvěří a Petula je tak uchráněna dalšího pronásledování. Je naprosto šokovaná, když zjistí, že Larryho historka je jedna velká lež, že jeho čestnost a pravdomluvnost jsou najednou pryč, a že se mezitím dokonce stal profesorem díky habilitační práci na téma Podstata dobroty, představovaná životem a činností Charlese Noblehearta Pintlepricka. Přesto ale nakonec vykročí ke šťastné společné budoucnosti.

A ještě další...

Kari Hotakainen (Finsko)
ZA HRANICE (PUNAHUKKA)
z finštiny přeložila Petra Jarošová

3 m, 4 ž
komedie

Co se stane, když finský muž středního věku potká u železniční trati Boha?

Život finského manželského páru Pekky a Eliny se obrátí vzhůru nohama, když Pekka zahlédne při cestě z Petrohradu u železniční tratě Boha. Jeho dosavadní život nebyl vůbec čestný, pašování mu přinášelo příjemný přívůdek k jeho platu vlakového průvodčího. Vše se však

náhle změní, když otázky víry probudí v Pekkovi vnitřní bouři, která nebere konce. Tuto změnu pocítí také celé jeho blízké okolí - Pekkův bratr Seppo, který s ním „jel“ v pašování, Pekkova manželka Elina toužící po adopci dítěte, jeho matka Helmi a sestra Katja, která se narodila z tajného poměru Pekkova otce, když jezdil do Petrohradu. Manželka Elina musí skousnout, že Pekka chce přivést do rodiny nového člena, přímo uprostřed procesu adopce. Na osobě Katji, která přijela do Finska, vidíme hranice Pekkova nového obrácení: upřímnost a konání správných věcí jsou přímo úměrné tomu, jestli se nám vyplatí. Také místní pastor Martti se nevyhne konfrontaci s Pekkovým vášnivým hledáním a musí zcela přehodnotit svůj vlastní vztah k víře.

Ústředním tématem hry je víra ve všech svých možných podobách. Pekka prohlašuje, že uvěřil, ale nedokáže už říci, co konkrétně to znamená. Stejně tak i všechny jeho dobré činy zůstanou na půl cesty. Ostatní postavy řeší především víru ve své bližní a lidi jako takové. Poradkyně pro adopci Kaarina bude muset zvážit svou víru ve schopnost lidí být dobrým rodičem adoptovanému dítěti. Rovněž manželství vyžaduje víru, stejně tak i konání dobra.

Je to velmi vtipná a lehce napsaná komedie o vážných věcech - víře a nedostatku víry i v obecném slova smyslu.

Důvtipné použití jazyka nás nechává v očekávání, že se v závěru dočkáme nějakého uceleného pohledu na věc, který ovšem nepřijde.

Hra byla poprvé uvedena v divadle KOM v Helsinkách v září 2005 a autor za ni získal v roce 2006 cenu Nordic Drama Award, která je každé dva roky udělována za nejlepší hru napsanou v severovýchodních zemích.

Florian Zeller (Francie)

KOLOTOČ (LE MANÈGE)

z francouzštiny přeložil Julek Neumann

2 m, 2 ž

komedie

“Ty role mohly být obrácené. Mohl jste být na mém místě. A já na vašem.”

Snívá francouzská komedie o lžích mezi mužem a ženou, v níž si herci bez varování prohazují role. Výchozí zápletka je téměř vaudevillová: Marie nabídne Nicolasovi, svému bývalému milenci, že u ní může jeden víkend přespát. Ale Nicolas se nemá se k odchodu: když je Marie pryč, pozve si svou novou přítelkyni Adeline, před níž předstírá, že je francouzský diplomat v New Yorku. Marie si také pozve nového přítele Stéphana - ovšem Nicolas se nadále nemá k odchodu.

Jenže situace se začne komplikovat - jde skutečně o dva páry, nebo jen o jeden? V různých fázích vztahu? Je to časová smyčka anebo jen zrcadla vzájemných tajemství, žárlivosti a zamlčených nevěř?

Hra měla českou premiéru v květnu 2009 v Západočeském divadle Cheb.

Dramatika bývalé Jugoslávie

Evald Flisar (Slovinsko)

NORA NORA

ze slovinštiny přeložil Kamil Valšík

2 m, 2 ž

V parafrázi slavného Ibsenova dramatu zkoumá slovinský dramatik a spisovatel Evald Flisar stále destruktivnější vztahy mezi muži a ženami. Ibsenova *Nora* je pro něj inspirací zejména proto, že právě ona byla první ženou, která se vzepřela požadavku svého okolí hrát roli slabšího pohlaví. Nora z Ibsenovy hry odhalila, že vztahy mezi muži a ženami jsou bojištěm, kde se

odehrávají kruté souboje zkušených bojovníků, kteří místo zbraní používají ostrá slova. Nora 1 a Helmer 1 se seznámí při nákupu Slovníku nových slov. Dobrovolně se identifikují s Norou a Helmerem z Ibsenovy hry, čímž předznamenávají budoucí konflikt. Jejich vztah se postupně mění a oni podléhají iluzi o tom, že život s ideálním partnerem by je naplnil větším štěstím a láskou než soužití s tím stávajícím. Oba jsou zkušení a rozhodně ne naivní, přesto se v partnerském vztahu znovu dopouštějí stejných chyb a můžou jen sledovat, jak se iluze o jejich lásce mění v deziluzi.

Na scéně se objevují „ideální partneři“ Nora 2 a Helmer 2, na něž jsou zrcadlově přeneseny povahy prvního páru. I oni zabředávají do problémů, i jejich vztah se postupně hroutí. Nora 2 a Helmer 2 žijí v paralelním světě stejného bytu. Žádná z dvojic neví nic o té druhé.

Přesto nebo právě proto se partneři prostřídají: lékař Helmer 1 se dá dohromady se zdravotní sestrou Norou 2 a manikérka Nora 1 začne pečovat o profesionálního hypochondra Helmera 2. Nadšení z nového vztahu opět vystřídá zklamání a touha po návratu k původnímu partnerovi. Navzdory předešlým zkušenostem všichni doufají, že nový vztah se starým partnerem naplní touhu po dokonalém partnerství, všechno ale dopadne stejně jako poprvé.

Hra zachycuje oba páry v paralelních situacích běžně známých a zároveň obskurních. Muži a ženy na sebe chystají nesnesitelná muka a tlačí celou situaci do propasti nicoty, do stínu, v němž nutkavě střídají partnery a zhoršují utrpení svých protějšků tím, že s perverzní zálibou popisují své sexuální vztahy s jinými.

„Když si představíme, že by nějakým zázrakem zmizely všechny stěny domů ve všech městech, ocitáme se přibližně v situaci, s níž se musí vyrovnat režisér při inscenování této hry,“ říká její autor. Propletenec paralelních životů ve stejném bytě je jedinečnou příležitostí k analýze potenciálu divadelního prostoru.

Hra *Nora Nora*, za níž dostal Evald Flisar roku 2004 ve Slovinsku Grumovu cenu za nejlepší dramatický text, byla úspěšně inscenována v Kranji, v londýnském divadle Soho Theatre, ve Štýrském Hradci a v roce 2005 dokonce i v Káhiře.

Draga Potočnjak(ová) (Slovinsko)

**HLUK, KTERÝ DĚLAJÍ ZVÍŘATA, JE NESNESITELNÝ
(HRUP, KI GA POVZROČAJO ŽIVALI, JE NEZNOSEN)**

ze slovinštiny přeložil Libor Doležal

3 m, 4 ž (+ 18 menších dvojrolí)

Děj hry se vrací ke krvavému rozpadu Jugoslávie v první polovině devadesátých let, který je nahlížen prostřednictvím tragických osudů dvou přeživších členů jedné muslimské rodiny. Při vojenské akci, která má za účel etnicky vyčistit území, je vyvražděna téměř celá početná rodina. Přežije pouze babička a těžce mentálně postižený šestnáctiletý chlapec Armin. Scéně masakru je věnován pouze první obraz, zbytek děje se odehrává o rok později, kdy babička a Armin žijí kdesi zcela bez prostředků jako uprchlíci. Obrazy popisující všestranně obtížnou situaci uprchlíků (materiální nouze, babiččina téměř nulová možnost komunikace s němým autistou Arminem) se střídají se snovými obrazy, které se odehrávají v Arminově fantazii. V nich všichni mrtví členové rodiny žijí, povídají si s Arminem a hrají s ním hry. V průběhu děje babička zemře, Armin uteče z bytu a ocitá se v ulicích města, kde budí pohoršení. Armina se ujímá skupina bezdomovců, která ho zneužívá při žebrání. Při jedné noční opilecké scéně v parku nešťastnou náhodou umírá členka party. Její smrt neúmyslně způsobil Armin. Ten se poté ocitá v jakémsi ústavu, kde je zneužíván personálem, a nakonec v hysterickém stavu tluče hlavou do železné postele, dokud nepadne mrtev. Hra končí snovým obrazem, v němž se opět setkává se svými blízkými.

Hra měla premiéru v roce 2003 ve Štýrském Hradci v rámci festivalu Unbekante Nachbarn, Graz 2003, Kulturhauptstadt Europas, kde byla také oceněna.

Draga Potočnjaková (1958) je slovinská dramatička a divadelní a filmová herečka. V letech 1992-1996 vedla divadelní skupinu uprchlíků z Bosny, pro kterou psala hry. Od devadesátých let se rovněž věnuje pedagogické činnosti v oblasti dramatu.

Goran Stefanovski (Makedonie)
KDOKOLI (EVERYMAN)
z makedonštiny přeložila Ivana Dorovská
3 m, 4 ž
antimoralita

Drama *Kdokoli* (2002) odkazuje již svým názvem i podtitulem ke středověké moralitě *Everyman*. A paralela samozřejmě pokračuje i dále v tématu.

I Stefanovského hrou prochází ústřední postava Smrti; tentokrát v podobě tajemné cizinky Anastázie. „Kdokoli“, tedy každý člověk, který je Smrtí předvolán k Božímu soudu, je tu zastoupen hned šesti postavami – tři muži a tři ženy, šest rozdílných povah a přístupů k životu i ke smrti.

Těchto šest mladých Angličanů se v rámci nepovedené dovolené ve Španělsku dostává do zapadlého horského hotýlku, kde se jich ujímá podivná průvodkyně Anastázie. Ta se v samém začátku představí divákům jako Smrt, která přišla „ukázat těm nadutým smrtelníkům, kdo je tady pánem“. Jenže současný „kdokoli“ se smrtí nepočítá, zkrátka ji vůbec nebere v potaz, ani když se mu přímo staví do cesty. Úspěšný a protřelý Ray je příliš zaneprázdněný, než aby našel ve svém diáři místo na smrt. Vicky posedlá údržbou své tělesné schránky nejenže nemá v úmyslu zemřít, ale dokonce ani zestárnout. Jo rezignovala na všechno – dokonce i na smrt. Vášnivá Helen je příliš uchvácená rozkoší a smrt si nepřipouští, bulimik Tim má se smrtí smlouvu, pohrává si s ní. A Ken jí dá do držky, jestli si pro něj přijde. Jakou duši může Anastázie vyrvat takovým bezduchým nádobám? Když se jim představí, vysmějí se jí. Když jim pohrozí, vzbouří se proti ní.

Ukazuje se, že i Anastázie má svůj vlastní příběh, má svou chvíli, kdy stála na vrcholu „nádherná a slavná“ ve zlaté Konstantinopoli, když všechno kolem bylo svaté a zbožné. Dnes je unavená, osamělá a nešťastná. Naštěstí jí každý z šesti mladých přátel umí poradit, jak být dneska v pohodě, fit a nad věcí. A to je přece život, který si musí užít i Smrt...

Goran Stefanovski (1952) je jedním z nejznámějších makedonských dramatiků. V současnosti žije a tvoří ve Velké Británii. Drama *Kdokoli*, které již sklidilo úspěch mj. v Bělehradě, v Londýně a Makedonii, ukazuje na paralelu se středověkou moralitou alarmující změny hodnot i uvažování, které s sebou „pokrok doby“ přinesl, a dává prostor k úvaze, jak dnes nakládat s vlastní duší.

Almir Imširević (Bosna a Hercegovina)
KDYBY TOHLE BYLO DIVADLO (AD BI OVO BILA PREDSTAVA)
z bosenshiny přeložila Oldřiška Čtvrtníčková
2 m, 2 ž

Jak se dělá divadlo:

*Vezmeme čtyři herce (dvě ženy, dva muže),
Postavíme je do prázdného prostoru a dobře promícháme.
Držíme je tam tak dlouho, dokud nezačnou hrát
Ne jednu, ale několik postav.*

Potom jim dáme rekvizity:

*Jeden operační stůl,
jeden šicí stroj,
jeden deštník.*

*Když už je to hotovo, pomalu přidáme –
jednu tramvaj a jednoho ostřelovače.*

UPOZORNĚNÍ: Podávat syrové!

Touto poznámkou uvádí Almir Imširević svůj dramatický text, ve kterém se vrací do období války v Sarajevu. Principem divadla na divadle, které zinscenují čtyři herci, se dostáváme k soudu pro

válečné zločiny, kde je rekonstruován případ ostřelování sarajevské tramvaje. Hlavním hrdinou je zasažený Ishak, ale vypovídají jeho snoubenka i milenka, Ishakův přítel, děda, babička, lékař, rodiče a další zúčastnění, každý podle své povahy a postavení a ze svého úhlu pohledu vyprávějí stále stejný příběh o chlapci v černém tričku zasaženém střelou, která vletla do tramvaje, o ženě, které stála vedle a o dvě hodiny později šla s kamarádkou před Městskou kavárnou.

Hra se z téměř dokumentární roviny postupně dostává do roviny snové, kde v závěru Ishac jako Cyrano soupeří s Ostřelovačem. Výpovědi se snaží autor maximálně formálně rozrůznit a výraznou jazykovou stylizací dodává postavám plasticitu a autenticitu. V průběhu hry je však čtenář (divák) ujišťován, že se jedná o divadlo ať už vstupem moderátora, kritika, který hovoří o hře, či v závěru samotného autora.

Podobně jako většina jeho vrstevníků z oboru pokouší se i Almir Imširević, současný autor z Bosny a Hercegoviny vyrovnat s válečnými stigmaty, která jej i jeho zemi nevratně poznamenala.

Hra byla uvedena v rámci cyklu scénických čtení 5 balkánských pilířů organizovaného Mirem Bambuškem v únoru 2004 v Západočeském divadle Cheb. Doma byla uvedena v Sarajevu v roce 1998 a kromě zemí bývalé Jugoslávie zaujala na mezinárodních divadelních festivalech.

Milena Marković(ová) (Srbsko)

**KLECE aneb KAM JDU, ODKUD PŘICHÁZÍM A CO BUDE K VEČEŘI
(PAVILJONY ili KUDA IDEM, ODAKLE DOLAZIM I ŠTA IMA ZA VEČERU)
ze srbstiny přeložila Oldřiška Čtvrtníčková**

4 m, 5 ž

Hra současné srbské autorky z roku 1998 nás přivádí do domu kdesi na periferii města i společnosti. Tři byty v horních patrech činžáku jsou klece pro devět obyvatel a jejich příběhy.

Hlava je podivná primitivní autorita, otec rodiny, jehož komunikace se omezila na nadávky, kterými častuje svou ženu Kočenu – kdysi snad místní krásku, dneska unavenou a zničenou ubohým a nekultivovaným soužitím.

Macour je hezoun a kleptomán ze sousedního bytu. Spí s Holkou, Hlavovou dcerou. Hlava chce dceři vztah zakázat, ale v osobní potyčce ho Macour bez problémů složí. Holka zjišťuje, že je těhotná.

Macourova bratra Pajšla přijde navštívit Malá, jeho bývalá láska. V zápětí přichází Pajda, místní král, pro kterého Pajšl pracuje a za kterého si odseděl trest. Pajda si chce odvést Malou, ta odmítá, Pajšl ji brání. Pajda jim hrozí a vše vyvrcholí hádkou, ve které se Malá zastřelí.

Třetí byt obývají dvě staré sestry Ludmila a Dobromila. Jejich vztah vypadá zpočátku harmonicky, ale i v něm postupně vyplouvají na povrch skryté křivdy i nenávistné opovržení. Navíc do bytu vtrhnou dva maskovaní zloději (je to Pajšl a Macour?), kteří zlikvidují nejen obě stařenky, ale i jeden druhého.

Syrové příběhy Mileny Markovićové ukazují svět, ve kterém se lidské chování zjednodušilo na primitivní instinkt a cena života klesla na nulu. Jsou obyvatelé zdejších klecí schopni alespoň nějakého citu? Mají potřebu alespoň na okamžik zachránit svou důstojnost?

Autenticitu svým smutným postavám dodává autorka především nápaditou a přesnou jazykovou stylizací.

Autorka absolvovala Fakultu dramatických umění právě touto hrou – ta byla záhy inscenována v Bělehradě, ve Skopje a ve Vídni. Zatím poslední autorkina hra, *Simeon nalezenec* spatřila světlo světa v roce 2008 v Národním divadle Novi Sad. Jiná autorkina hra *Lod' pro panenky* v nastudování téhož divadla, se stala vrcholem letošního festivalu Nová drama v Bratislavě. Markovićová také napsala scénáře k filmům *Zítřka ráno* a *Hornická opera*.

Nina Nuić(ová) – Mitrović(ová) (Chorvatsko)
SOUSEDSTVÍ VZHŮRU NOHAMA (KOMŠILUK NAGLAVAČKE)
z chorvatštiny přeložil Ivan Dorovský
12 m, 5 ž
černá komedie

Mrakodrap o dvaceti poschodích. V každém z nich žije rodina nebo malé lidské společenství, v každém bytě se odehrává malé soukromé drama. Někdy může překročit hranice bytu a osudy sousedů se propojí. Všechny spojuje prázdnota, malost a beznaděj. Pocit, že Bůh je soused, který vám zabouchne dveře před nosem...

Pád ze střechy nebo z okna může snad problémy ukončit.

Jako první padá ze střechy Huklija – mrzák bez práce. Hned ve dvacátém patře se k němu přidá Starý, policista, který vyskočil z okna, protože ho vlastní syn vykopl z práce. Tak letí spolu. V šestnáctém patře vyskočí dělník Djuka, který po návratu domů zjistí, že žena s dcerkou už v bytě nebydlí. Ve třináctém se přidává Miljac, kterého po hádce vyhodil otec jeho přítele. V desátém se mstí zmrzačený Rado svému domnělému operatérovi za nevydařený zákrok. Také doktor Goran je vyhozen z okna. V pátém přibude Miro, který při jízdě bez řidičáku porazil a upoutal na vozíček Jelenu. Jelenin otec Mira vyhodí oknem, ale Jelena skáče vzápětí za ním. V prvním patře žije mladá chorvatská dvojice. Doktor Goran je však udal, musí se vystěhovat a uvolnit byt Srbovi. Mladík Mičo chce všechno ukončit použitím bomby, ale zjistí, že je nefunkční. Náhle přichází nečekané zemětřesení, při kterém se mrakodrap zřítí. Zůstává jen Huklija, který, dříve než se propadá do země, uzavírá drama úvahou o vzájemném míjení, pomíjivosti bytí a o víře.

Ve hře se střídají monology či dialogy probíhající během pádu se situacemi v jednotlivých bytech, které pádům předcházejí. Paralelně k hlavní ose příběhu uvádí autorka ještě monolog ženy Julišky v okně jiného domu, která v opilosti rozmlouvá s urnami svého muže a syna. Sama nakonec nešťastnou náhodou také vypadává z okna. Tento monolog lze dle propozic autorky umístit kamkoli mezi první a poslední scénu dramatu.

Nina Nuićová – Mitrovićová (1978) patří k nevýraznějším současným chorvatským autorům nejmladší generace. Vystudovala divadelní akademii v Záhřebu, jako dramatička debutovala v roce 2003 právě hrou *Komšiluk naglavačke*, která se hrála v mnoha chorvatských divadlech (Rijeka, Split, Zenica, Skoplje) a byla jako scénické čtení uvedena i v Německu (Theatertreffen), Anglii (Soho Theatre) a New Yorku (Playwright's Week festival).

HRY, KTERÉ JE PO DOHODĚ MOŽNO ZÍSKAT JEN ZA TANTIÉMY

Zahraniční tituly, u nichž je možno získat provozovací práva pouze za tantiémy (%).

Autor	Titul	Smlouva do:	%
Alan Ayckbourn	Něco v ní je	16.2.2010	6
Alan Bennett	Kafkovo brko	9.9.2009	9
Edward Albee	Koza aneb Kdo je Sylvie?	30.11.2009	7
Michael Frayn	Bez roucha	31.12.2010	9
Michael Frayn	Kodaň	8.5.2010	9
Brien Friel	Listy důvěrně (Leoše Janáčka)	21.1.2012	9
David Greig	Pyreneje	15.8.2011	6
David Greig	Vzdálené ostrovy	31.10.2009	6
John Hale	Lorn a Ted	30.6.2010	7
David Harrower	Nože ve slepicích	11.10.2010	6
Robin Hawdon	Úžasná svatba	10.6.2010	9
W. D. Home	Ledňáček	4.12.2010	9
Fritz Kater	Čas milovat čas umírat	9.7.2009	6
Dennis Kelly	Debris	25.11.2011	9
S. King – S. Moore	Misery	1.3.2011	8
Nikolaj Koljada	Polonéza Oginského	15.10.2011	8
Nikolaj Koljada	Slepice	10.10.2009	6
Liz Lochhead(ová)	Perfect Days	14.10.2009	6
Long – Singer - Winfield	Souborné dílo W. Shakespeara	29.11.2011	8
William Mastrosimone	Jako naprostý šilenci	6.7.2009	7
Martin McDonagh	Mrzák Inishmaanský	10.1.2011	7
M. von Mayenburg	Eldorádo	29.7.2009	6
Felix Mitterer	V jámě lvové	27.2.2011	9
Felix Mitterer	Účtování v domě božím	31.12.2010	8
William Nicholson	Na ústupu	30.6.2010	6
Eugene O'Neil	Cesta dlouhým dnem do noci	10.1.2011	7
Mark Ravenhill	Polaroidy	27.9.2010	6
Vasilij Sigarev	Detektor lži	6.4.2011	9
Sam Shepard	Pohřbené dítě	6.10.2010	7
Tom Stoppard	Na flámu	14.1.2011	9
Tom Stoppard	Pravý inspektor Hound	14.1.2011	9
Tom Stoppard	Rock 'n' roll	2.3.2011	8
Paula Vogel	Jak jsem se učila řídit	7.3.2010	6
Stefan Vögel	Dobře rozehraná partie	9.1.2013	8

Nepřeložené texty

Dílo I. Bergmana

Rádi připomínáme, že cesta k inscenování Bergmanových děl je po mnoha letech volná! Autorská práva vám rádi zprostředkujeme!

Anglicky psaná dramatika

Nilo Cruz (USA)

ANNA IN THE TROPICS (ANNA V ŽÁRU TROPŮ)

5 m, 3 ž

Ofelia: „Někteří z nás, co dělají v továrně na doutníky, možná neumějí číst a psát, umíme ale recitovat pasáže z Dona Quijota nebo Jany Eyrové.“

Sugestivní a hluboce poetické drama oceněné roku 2003 Pulitzerovou cenou se odehrává koncem 20. let 20. století na Floridě v továrně na výrobu doutníků. Do rodinného podniku vedeného Santiagem, který holduje hazardu na kohoutích zápasech, přijíždí z Kubu Juan Julian, nový „lector“, aby podle tradice dělníkům předčítal a tím je při monotónní práci nejen zabavil, ale také povznesl a vzdělal. Jeho příjezd dychtivě očekává Santiagova manželka Ofelia a její dvě dcery, Conchita a mladička Marela. Předčítačův příchod naopak není po chuti Santiagovu nevlastnímu bratrovi Chechému, který chce nakoupit stroje, výrobu modernizovat a plat předčítače považuje za zbytečně vynaložené peníze. S jedním z předchozích předčítačů mu navíc utekla manželka.

Juan Julian začne pracovníkům továrny (mezi které patří i celá rodina včetně Conchitina manžela Paloma) číst z Anny Kareniny. Tolstého „zimní kniha“ protagonisty scénami zasněžené ruské krajiny příjemně chladí, ale současně v nich „probouzí to nejlepší i to nejhorší“. Především v Conchitě, podváděné manželem, ve které Annin příběh podněcuje touhu po změně. Mezi Anninou a svou situací Conchita nachází mnoho paralel a začne si s předčítačem poměř. Palomo žálí. To nejhorší však kniha probudí v Chechém, který se chopí zbraně...

Cruzova hra je pozoruhodná svým lyrickým jazykem (*Tabákové listy šeptají jazykem nebe. ... Vidím řadu mravenečků, kteří na zádech nesou drobky. Jenže ty drobky, co odnášejí, to je má hrdost a sebeúcta*). Ten se mísí s hřejivým latinskoamerickým prostředím, kostýmy a reáliemi. Tóny smutku a touhy nemohou nepřipomenout Čechova. Z představení tak může být velmi působivý smyslový zážitek.

Hru *Anna in the Tropics* poprvé uvedlo v říjnu 2002 divadlo New Theatre v Coral Gables na Floridě. Na Broadwayi byla uvedena až poté, co získala Pulitzerovu cenu.

Nilo Cruz (* 1960) je americký dramatik, překladatel a pedagog kubánského původu. Narodil se na Kubě a v deseti letech spolu s rodinou emigroval do Spojených států. Dramatickou tvorbu studoval mj. u Pauly Vogel na Brownově univerzitě. Je autorem celé řady her a několika překladů ze španělštiny. V roce 2003 získal jako první Američan latinskoamerického původu Pulitzerovu cenu v oboru drama, a to za hru *Anna in the Tropics*.

David Greig (Velká Británie)

BEING NORWEGIAN (BÝT NOREM)

1 m, 1 ž

aktovka

Sean, kterého právě propustili z vězení, se setká v hospodě s Lisou a po zavírací hodině ji pozve do svého omšelého glasgowského bytu. Jejich nepřilíh jiskrná konverzace (Sean není

právě nejlepší společník) dostane nový, až skoro magický rozměr, když Lisa prozradí, že je ve skutečnosti Norka narozená v Trondheimu. Nemůže si pomoci, o své vlasti začne mluvit bez přestání. Popisuje, jak tam lidé umisťují pohovky naproti oknu, aby mohli neustále sledovat, jak se mění nebe, jak se zřídka dívají na televizi a místo toho spolu jemně rozmlouvají. A v zimě hibernují. „Protože jsme Norové,“ říká Seanovi, když ztlumí světla, „umíme žít v temnotě.“

Lisina poetická intenzivnost a nečekaný humor vyvádí osamělého a nedůvěřivého Seana permanentně z konceptu. Rostoucí vzájemné sympatie by mohlo zhatit Lisino prohlášení, že žádný Skot není pro norskou ženu dobrá partie, ale i tady se najde východisko: Sean bude nejspíš (nezapomeňme na nájezdy Vikingů!) ve skutečnosti taky Nor!

Greigova aktovka se stala úspěšným titulem autorského divadla Paines Plough a jeho projektu či žánru „obědového divadla“ *A Play, A Pie, A Pint* (Hra, páj a pivo). Po premiéře v edinburském Traverse Theatre se inscenace vydala na pouť po skotských i anglických divadlech.

Neil LaBute (USA)

REASONS TO BE PRETTY (PROČ BÝT HEZKÁ)

2 m, 2 ž

Nová hra profilového amerického dramatika současnosti komentuje vzrůstající americkou obsesi fyzickou krásou.

V komorní hře se pevně provázaný společenský kruh kolem hrdiny Grega dostane do nečekaného víru, když se jeho mimoběžná poznámka o půvabu tváře jeho kolegyně (a nedostatku téhož u jeho přítelkyně) donese právě k jeho přítelkyni Steph (všechny postavy jsou třicátníci).

To je ovšem jen začátek. Gregův nejlepší kamarád Kent a jeho žena Carly také vstoupí do hry a emocionální rovnice se ještě více zkomplikuje. Jak se Gregův vztah rozpadá, do jeho potyček se Steph stále více zapojují i tito jejich přátelé a dojde i na podvody, nevěru a zrazenou důvěru.

Odpověď na tolik americkou otázku „jak je důležité být hezký“ nezní tedy moc povzbudivě.

Orlando Wells (Velká Británie)

TIN HORIZON (PLECHOVÝ OBZOR)

7 m, 2 ž

Zápletko, která připomíná motivy z Orwellova *1984*, Burgessova *Mechanického pomeranče* či Huxleyho *Konce civilizace* nás zavádí do mrazivého světa po jaderné katastrofě. Jsme v budoucnosti, ve Městě, kde se očím říká čočky, rakvím krabice na kosti a kde existuje místo, kterému se říká záhadně Prázdná čtvrť a o němž se mluví jen šeptem. Životní prostředí je tak zamořené, že zde neustále padá černý déšť, kterým slunce nikdy nepronikne. Ve Městě, ovládaném totalitním systémem zvaným Korporace se pořádají hony na nežádoucí osoby, nevyhovující z hlediska eugeniky.

Vladimír Hill (38) je vědec, který ve třidvaceti letech objevil lék proti rakovině, ale posléze se stal vládním poradcem právě pro politiku eugeniky. Svou kariéru však zřejmě opustil, protože ho poznáváme jako majitele preparátorské dílny. Tady, uprostřed vycpaných ptáků, přežívá spolu se svým pomocníkem, čtrnáctiletým hrbáčkem Voprudem. Malý Quasimodo tento morbidní azyl od svých devíti let neopustil, sní o světě nahoře, tančí s koštětem na klasickou hudbu, miluje Grace Kellyovou a plánuje svou budoucnost u cirkusu.

Vladimírova oáza klidu nicméně brzy vezme za své. Do jeho dílny vpadne Meteora, žena z jeho minulosti, v doprovodu svého milence Ziada a neodolatelného hrdlořeza, bodyguarda Valta. Meteora kdysi Vladimíra opustila a spolu se Ziadem se stala šedou eminencí v řadách opoziční síly – Povstalců, bojujících proti Korporaci. To ona kdysi přivedla do čela Povstalců Saula, jejich nynějšího vůdce. Pod jeho vedením se ovšem z Povstalců stává fundamentalistická organizace, jejíž hlava se považuje za Mesiáše.

Meteora a Ziad hledají u Vladimíra pomoc. Chtějí totiž napravit dávnou chybu a Saula zavraždit. To všechno se dozvídáme z flashbacků, které se ve hře střídají s výstupy Meteoriňých

pronásledovatelů z obou válčících stran – dvou špiónů i samotného šéfa Korporace Luciena, jakož i samotného vůdce povstalců Saula. Postupně však pochopíme, že Vladimír má ještě jedno tajemství a vyšší cíl, v jehož zájmu neváhá vystavit riziku dokonce i ženu, kterou miloval.

Vopruz je totiž jeho a Meteořin postižený syn, který přežil experimenty, jež na něm prováděli lékaři Korporace. Vladimír se stáhl z profesního života, aby mohl své dítě chránit. Teď se však on a spolu s ním i celá jeho „rodina“ ocitla v pasti, z níž není úniku...

Tíživý svět hry vyvažují kromě suchého britského intelektuálního humoru monty-pythonovské výstupy nejistého bodyguarda Valta (26) a pubertální úlety mladičkého Vopruze. *Plechový obzor* je slibným jevištním debutem mladého herce Orlanda Wellse (1973), syna slavné britské herečky Susannah Yorkové. Hra byla s velkým ohlasem uvedena v dubnu 2009 na přední londýnské fringe scéně Theatre 503.

Gardner McKay (USA)

TOYER (HRAČIČKA)

1 m, 1 ž (kocour – není ve hře důležitý)

psychothriller

Psychiatřka Maude se vrací po náročném dnu do svého opuštěného a odlehlého domu v kopcích nad Los Angeles. Má však nečekaného hosta. Peter, milý mladík, který ji na parkovišti před fitness centrem pomohl nastartovat auto, zazvoní u jejích dveří pod záminkou, že si u ní nechal kapesní svítilnu. Poté Maude požádá, jestli by si od ní nemohl zavolat, a ta ho, až potom co jí naznačí svoji homosexuální orientaci, pustí dovnitř.

Brzy se ukáže, že Peter není obyčejný mladík ale obávaný „Uspávač“, vrah, který ženy nezabíjí, ale provádí jim lobotomii, aby na jejich bezvládných tělech poté mohl ukájet své zvrhlé choutky. Maude si vybral proto, že se jako lékařka stará právě o jím zmrzačené oběti. Začíná neúprosný souboj na život a na smrt mezi dvěma hlavními protagonisty. Mezi nejmrazivější momenty patří například ten, kdy Peter vysvětluje, že za hroznou lobotomii mu ze zákona hrozí nanejvýš tříletý trest.

K největším zvrátům pak patří moment, kdy Peter, poté co se Maude podařilo ho poranit nožem, předstírá, že je jen herec ze sousedství, který se podle Stanislavského metody zkouší vžít do pocitů masového vraha. Maude mu uvěří a nakonec s ním stráví romantickou noc. Ráno se Peter pokouší svůj hrůzný čin dokončit. Maude ho však odhalí, podaří se jí ho uspat a vrah se tak nakonec sám stává obětí své hrůzné metody.

Toyer je především přímočarý thriller, který ukazuje hroznou fyzickou převahu psychopata a hrůzu jeho oběti, lidskou schopnost uvěřit iluzím, stejně tak způsob, jakým se mohou věci nakonec vždy nečekaně obrátit.

Mike Packer (Velká Británie)

tHe dYsFUnCKshOnalZ!

3 m, 2 ž

punková komedie

V roce 1977, když vrcholila éra punku, vyrazila skupina The Disfunkshonalz, méně slavní souputníci Sex Pistols, na turné po Skandinávii. Katastrofické turné skončilo v Kodani, když kytarista Marc pobodal zpěváka Billyho Abortiona a zbylí členové ho nechali na hotelovém pokoji skoro vykrváct.

Po třiceti letech doplňuje Billy regály v supermarketu a neexistuje žádná možnost, že by se kapela zase dala dohromady. Objeví se však nabídka, aby jejich píseň *Plastic People* zazněla v reklamě na kreditní karty. Součástí nabídky je také nemalý honorář, koncert v New Yorku a možnost pokusit se o comeback. Za Billym postupně přicházejí všichni bývalí členové The Disfunkshonalz a přemlouvají ho, aby nabídku přijal. Billy zprvu vzdoruje, ale nakonec přijímá a kapela se vydává na další katastrofický výlet.

Události v New Yorku vyvrcholí skandálem na koncertu pro top management a zástupce firmy, kdy se Billy pokusí na pódiu o sebevraždu a ostatní členové jsou zatčeni za podněcování

k terorismu a hanobení státních symbolů. Kapela se vrací zpět do Londýna, ale zprávy o skandálu jí přinesou nebývalou popularitu. Vypadá to, že i přes nevydařenou reklamní kampaň bude kapela slavit svůj comeback. Hra končí na prvním velkém koncertu kapely, kdy se Billy rozhodne se slovy, že punk je mrtvý, odjet raději na pustý ostrov a zúčastnit se reality show *Celebrity* v divočině, než vyrazit na další turné po Skandinávii.

Živá a cynická komedie přináší poněkud ironický pohled na slavnou punkovou éru a na její protagonisty, kteří si i přes pokročilý věk zachovávají něco z mladické nespoutanosti. Jednotliví členové *The Disfunkshonalz* představují jakousi typologii punku – zpěvák Billy, věčný bojovník proti establishmentu, kytarista Marc, který v sobě skrývá něco z manažerské prohnatosti Malcolma McLarena, věčně opilý a zfetovaný bubeník John a baskytaristka Lou, která i přes svůj boj s rakovinou představuje nezkrotnou touhu po životě a po svobodě. Mike Packer dokáže tyto postavy vykreslit s nadhledem a s humorem, který se nevyhýbá ani tak choulostivým tématům jako je rakovina, sebevražda nebo teroristické útoky z jedenáctého září.

Hra byla poprvé uvedena v roce 2007 v Londýnském Bush Theatre a sklídila obrovský úspěch jak u kritiky, tak u diváků!

David Lindsay-Abaire (USA)
FUDDY MEERS (KŘIVÁ ZADLA)

4 m, 3 ž

černá komedie

Bláznivá černá komedie, jejíž hlavní postavou je Claire trpící zvláštní formou amnézie: každý den se probouzí jako „nepopsaný list“ – neví, jak se jmenuje, nepoznává vlastní rodinu, neví, co má a nemá ráda. Richard, který se představuje jako její manžel, pro ni proto připravil manuál, kde má sepsané všechny podstatné informace. Dnešní den je ale jiný než ty předešlé: zpod postele vyskakuje podivné individuum, které šišlá, kulhá, nevidí na jedno oko, neslyší na jedno ucho a má lyžařské brýle. Je prý její bratr a chce ji zachránit před manželem. Odváží Claire do domu její matky, kterou nedávno ranila mrtvice, a mluví proto nesrozumitelným patologickým jazykem. Zanedlouho přijíždí i Richard spolu s pubertálním synem Kennym a unesenou policistkou Heidi. Aby byl kabinet kuriozit kompletní, pohybuje se tu i jakýsi Millet s hubatou loutkou.

Claire je mezi těmito postavkami jako dítě na atrakci s křivými zrcadly (odtud název hry: „fuddy meers“ v jazyce Claiřiny matky znamená „funny mirrors“, neboli křivá zrcadla). Postupně zjišťuje, že všechno je jinak, a snaží se poskládat si pravý obraz reality. Ten je mnohem děsivější, než čekala: když se jí vrátí paměť, uvědomí si, že žila ve vztahu, kde musela neustále čelit násilí, až to jednoho dne nevydržela, surovci se pomstila zvláště drastickým způsobem a vzápětí ztratila paměť.

Hra *Fuddy Meers* byla poprvé uvedena roku 1999 v divadle Manhattan Theatre Club a během pěti let po premiéře byla inscenována na více než 200 scénách. Byla uvedena i v Británii, ale největší úspěch slavila v severní Americe.

David Lindsay-Abaire (*1969) je americký dramatik, scenárista a textař vyznamenaný roku 2007 Pulitzerovou cenou za hru *Rabbit Hole* (Králičí nora). Dramatickou tvorbu studoval na konzervatoři Julliard School u Marshi Normanové a Christophera Duranga.

Adam Szymkowicz (USA)
NERVE (KURÁŽ - DRZOST)

1 m, 1 ž

černá komedie

„S internetovými seznamkami se sice pojí nepřeborné množství historek o příšerných setkáních s neurotiky a psychopaty [...], ale nezaslouží si lásku i oni?“ OffOffOnline.com

Černá komedie s moderním tancem, ve které vystupuje žena, muž a loutka. Elliot a Susan se seznámili po internetu a teď jsou v baru na první schůzce. Pro něho je to první zkušenost tohoto

druhu (i když vlastně ne tak docela: na jednu podobnou schůzku už vyrazil, ale slečna na domluvené rande nepřišla), zatímco Susan má s internetovým seznamováním bohatší zkušenosti, než je jí milé.

Elliot si během chvíle vezme do hlavy, že Susan je ta pravá. Rychle následuje první polibek, a když mu uklouzne „Miluju tě“, jeho samotného to zaskočí. Postupně se ovšem odhalují nečekané temné stránky obou protagonistů: Susan se léčila s bulimií, s lehkou poruchou osobnosti a má sklony k sebepoškozování. Když Elliot odchází na toaletu, nervózně trhá ubrousky, tancem vyjdaňuje svou radost, obavy, nerozhodnost, a nakonec se dokonce pořeže nožem. Elliot se zase ukazuje jako žárlivec, který se k partnerkám chová majetnicky – poslední z nich se musela obrátit na soud, protože ji soustavně pronásledoval.

Přestože Susan váhá a chce si domluvit schůzku s dalším zájemcem (kterého právě po telefonu odmítla), Elliot ji přemluví, aby mu dala ještě jednu šanci: schválně co s ní udělá další polibek?! Pokud nic, jen ji prý doprovodí k metru...

Hra *Nerve* byla představena formou scénického čtení v roce 2004, inscenována byla poprvé o rok později v divadle 13th Street Rep v New Yorku.

Adam Szymkowicz vystudoval obor dramatická tvorba na Columbia University v New Yorku. Studoval také na konzervatoři Julliard School u Marshi Normanové a Christophera Duranga. Jeho hry byly kromě USA uvedeny v Kanadě, Británii, Nizozemsku a Litvě. Je autorem celé řady titulů. Mezi nejúspěšnější patří *Nerve*, *Food for Fish* (Krmení pro ryby) a *Deflowering Waldo* (Jak připravit Walda o věnec).

Alexi Kaye Campbell (Velká Británie)

PRIDE (HRDOST)

3 m, 1 ž

Hrdost je hra o homosexualitě. Formální rámec tvoří dvě střídající se časové roviny – 1958 a 2008. V obou vystupují stejné postavy - vyjmuty z proudu času střídají časové roviny a postupně nás dovádějí ke srovnání dvou rozdílných dobových nálad, rozdílných podmínek pro rozvíjení homosexuálních vztahů.

V roce 1958 Sylvia přivede domů na návštěvu svého kolegu, spisovatele Olivera, aby ho představila svému manželu Philipovi. Sylvia ilustruje Oliverovu novou knihu. Setkání proběhne v nejlepší náladě, Oliver oslňuje svými intelektuálními řečmi a vlastně se zdá, že jestli by na někoho mohl padnout stín podezření, byla by to Sylvia, která svého kolegu obdivuje téměř bezmezně. Je to ale jinak.

V roce 2008 se setkáváme s Oliverem, který právě prodělává další rozchod s Philipem. Zrovna si domů pozval homosexuálního prostituta převlečeného za příslušníka SS. Philip se objeví v tu nejnevhodnější chvíli a konflikt mezi ním a Oliverem se jenom vyostří.

Postupně zjišťujeme, že setkání v roce 1958 bylo pro Philipa osudovým. Navázal sexuální vztah s Oliverem a dlouho se mu jej dařilo tajit. Hluboce se za svoje chování styděl a Oliverovy milostné city v něm probouzely agresi, která vyvrcholila tím, že ho Philip znásilnil. Philip nakonec skončí na psychiatrii, kde podstoupí zcela vážně míněnou drastickou terapii, která ho má vyléčit z jeho „psychické poruchy“. Své poruše ale stejně podlehne a rozchází se se Sylvíí.

V roce 2008 je Sylvia Oliverovou kamarádkou, která je tu vždycky, když hysterický homosexuál potřebuje utěšit. Ani o 40 let později to nemá pár jednoduché. Nemusí sice bojovat se svědomím a společenskými předsudky, ale situace se naopak natolik rozvolnila, že jejich vztah komplikuje všudypřítomná nabídka sexuálního ukájení. Navíc vstoupily do hry jakési nové stereotypy soužití páru stejného pohlaví (hysterické scény, rozchody a návraty, povrchní debaty o oblečení, společné pomlouvání). Oliver je závislý na nahodilém sexu a Philip není schopen se přes to přenést. Sylvie vstupuje do vyjednávání, iniciuje setkání rozhádaných milenců a vše končí usmířením.

Za inscenaci dostalo londýnské Royal Court Theatre prestižní Olivierovu cenu.

Gregory Motton (Velká Británie)
RAPE OF EUROPE (ZNÁSILNĚNÁ EVROPA)

4 m, 3 ž

konverzační komedie

Euroskeptický pamflet s typickým britským humorem. Hlavní hrdina, obchodník Gengis, malé kolečko v monstrózní evropské mašinérii, představuje běžného občana, který nerozumí ani europoslancům ani Lisabonské smlouvě.

Nejprve se však spolu s ním ocitáme na celnici kdesi v rakousko-uherské monarchii, dva pohraničníci (z nichž se později vyklubou jeho Strýc a Teta) ho nechtějí přes hranici pustit a obtěžují ho nesmyslnou byrokracií. Ze zlého snu se Gengis probouzí do šťastného dneška, kde žádné hranice neexistují. Pak se se Strýcem a Tetou vydává na výlet do Bruselu, v němž ovšem není nic jiného než právě europoslanci – a nebo prostitutky, které dokážou evropské zákony vykládat lépe než nejprotřelejší politologové. Gengisova touha užít si v nudném Bruselu alespoň pořádný sex končí přednáškou na téma minimální mzda v eurozóně... Gengisovými kontrapunktů jsou jeho eurooptimističtí příbuzní, jejichž repliky působí nejkomičtěji. Hra končí zavražděním hraběte Drákuly, jenž je ztělesněním východní pijavice, která ze šťastné Evropy saje krev.

Konverzační hra, která se vysmívá všemu, o čem slýcháme mluvit v televizních zprávách.

Gregory Motton (1961), britský dramatik, napsal a adaptoval několik desítek her, které jsou hojně uváděny v Británii i v Evropě. Do češtiny byla přeložena jeho hra Největší diamant na světě.

Andrew Keatley (Velká Británie)
COLOURINGS (OCHRANNÉ ZBARVENÍ)

3 m, 2 ž

psychologické drama

Ve svých pětadvaceti letech prožívá Mark dosti neklidné období svého života. Jeho nepřizpůsobivost a zarputilost ho žene do hádek s přítelkyní, s rodiči a se všemi, které má rád. Nepomáhají ani pravidelná sezení u terapeuta.

Na scénu ale přichází doktor Houghton a terapie začíná nabírat nový směr. Pomalu ale jistě začíná odkrývat Markovu minulost až ke traumatickému zážitku, který je původcem výkyvů v jeho chování.

Hra klade velký důraz na psychologické vykreslení postav a jejich ztvárnění je do značné míry závislé na hereckých výkonech jednotlivých aktérů. Kolotoče nezadržitelných partnerských a rodinných hádek se střídají s neméně vášnivými vyznáními lásky.

Hlavní kostra příběhu se však odvíjí od terapeutických sezení a slovních soubojů a přestřelek mezi Markem a doktorem Houghtonem, aby hra nakonec vyústila do katarzního závěru.

Hra *Colourings* je prvním dramatickým počinem anglického herce a dramatika Andrewa Keatleyho. Byla poprvé uvedena v londýnském divadle Old Red Lion v roce 2008 a sklídila pochvalné kritiky především za svoji syrovost a zručně a přesvědčivě napsané dialogy.

Německy psaná dramatika

Curth Flatow (*1920, Berlín)

- německý dramatik a scénárista, proslavil se v poválečném Německu svými bulvárními komediami, které mají v Německu velkou tradici. Těžiště jeho práce tvořily scénáře pro televizi a rozhlas (více než 50 televizních inscenací).

DER MANN, DER SICH NICHT TRAUT (MUŽ, KTERÝ /SE/ NEŽENÍ)

4 m, 4 ž

komedie

Rudolf Jäger pracuje na obecním úřadě. Po rozvodu se z něj stal zapřísáhlý nepřítel jakéhokoli manželství. Bohužel jedna z jeho funkcí je i oddávat zamilované páry – Jäger má tendence páry spíše varovat, než jim sňatek uzavírat, navíc při obřadu trpí žaludečními bolestmi, které nelze jen tak přehlédnout.

Jednoho dne mu syn Ulrich, se kterým žije od rozvodu ve společné staromládenecké domácnosti, sdělí, že si hodlá vzít svoji přítelkyni Gabi – nejlepší by bylo, kdyby je odal vlastní otec... Svět Rudolfa Jägera se ocitá v troskách – a rozhodne se jednat. Navíc je Gabi s Ulrichem v jiném stavu, což ví jen její teta Julie, která by si pana Jägera s chutí vzala. A pomalu se jí daří lámat jeho srdce, což způsobí řadu nemilých překvapení a nenadálých událostí.

V německy mluvících zemích se hra dočkala více než 50 inscenací a v sezóně 1975 / 76 to byla nehranější hra vůbec. Autor text v roce 2006 přepracoval – zredukoval postavy a dekorace a upravil repliky, čímž hru oživil a přizpůsobil nynějším poměrům.

Veleúspěšná komedie měla premiéru v listopadu 1973 v berlínském divadle Theater am Kurfürstendamm.

VATER EINER TOCHTER (OTEC SVÉ DCERY)

4 m, 3 ž

komedie

Čerstvě ovdovělý zubní chirurg Dr. Stegemann musí se skřipěním zubů a se žárlivostí v srdci přihlížet, jak jeho dcera Brigita chystá svatbu s mladým Robertem. Otec samozřejmě dělá vše proto, aby tohoto vetřelce vystrnadil a ochránil svůj milý vztah s dcerou. Jako na potvoru se ale z Roberta vyklube velmi žádaný zeť. A tak Stegemannova žárlivost ustoupí před poznáním, že i dcery mohou někdy dospět.

Dr. Stegemann je výborná role snaživého, hyperaktivního a panovačného otce mladé dcery, ztělesněný „Elektřin komplex“. Role Brigity je zase jako dělaná pro mladou půvabnou herečku. V německé oblasti se hra hrála nesčetněkrát, první uvedení mělo dokonce přes pět set repríz.

V roce 2006 autor text upravil – zredukoval počet postav a dekorací a přizpůsobil hru menšímu obsazení, aby se s ní dalo lépe vyjíždět na turné.

Komedie o úskalích vztahu otce a dcery měla premiéru v roce 1966 v berlínském divadle Komödie am Kurfürstendamm.

Curth Flatow, Horst Pillau (Německo)

DAS FENSTER ZUM FLUR (OKNO NA CHODBU)

4 m, 3 ž, 1 dítě, hlasy

hořká komedie o pěti obrazech

„Okno do chodby“ je pro hlavní postavu hry – padesátiletou domovnici Anni Wiesnerovou – oknem do světa, je jím spojena se sousedy, s ulicí, s lidmi, okénkem vniká do jejího bytu ruch okolního světa. Jediné přání této agilní ženy je, aby se její děti nestaly tramvajáky jako její manžel a jak by měly správně vytírat chodbu.

Když se jednoho dne nečekaně objeví v okně vrátivší se dcera Helen, spořádaný svět Anni

Wiesnerové se začíná bortit. Helen se vrátila z Ameriky, kde se proti očekávání neprovdala, a náhle tu stojí zcela bez prostředků se svým synem Danem. Navíc syn Herbert, Annin dosavadní miláček, ve stejný čas přerušil studium medicíny. A otec Wiesner musí kvůli nemoci opustit své milované povolání tramvajáka.

Klatba se zdá být nezlomná, vše se náhle obrací proti matce Wiesnerové, která měla dosud osud pevně ve svých rukách. Musí dojít k trpkému poznání, naštěstí ne zcela pozdě, že každý člověk si chce a musí vést svůj vlastní život a že osud se nedá nijak ovlivnit.

Hra je skvělou hereckou příležitostí pro herečku v hlavní roli. Byla uvedena v roce 1960 v berlínském Hebbel – Theater a se 120 (!) inscenacemi se řadí k nejúspěšnějším hrám německého poválečného divadla.

Johanna Kaptein(ová) (Německo)

**DIE FORTSETZUNG oder DIE FRISEUSE, DIE FINANZKRISE UND ANDERE FÄLLE
(POKRAČOVÁNÍ aneb KADEŘNICE, FINANČNÍ KRIZE A DALŠÍ PŘÍPADY)**

5 herců (variabilní obsazení)

volné pokračování hry *Lohnarbeit und Liebesleid*

Autorka nás ubezpečuje, že „producenti souhlasili s pokračováním“ a že „dramaturgie a média šílí po dalších dobrodružstvích přepracovaných hlasů a jejich oběti, unaveného konzumního pracujícího lidu“.

Opět se setkáváme s postavami, jimž v hlavě straší podivné hlasy přivádějící je k šílenství a sebevraždě. Hlasy komentují jednání jednotlivých postav, chodí od jedné k druhé, vtělují se do nich... Paní Maierová pracuje jako prodavačka v butiku a trpí nespavostí – naposledy se vyspala jedné letní noci v roce 2005. Při návštěvě psychiatra, kam ji pošle zaměstnavatel, ztrácí ona i psychiatr přehled o tom, kdo a co vlastně mluví – v hlavě jim totiž do řeči skákají právě škodolibé zákeřné hlasy, které usilují o „lásky trápení“ a o problémy v „práci nádenní“. Psychiatrova manželka spáchá díky hlasům omylem sebevraždu ve vaně – postupně se dozvídáme, že krachující prodejce vína, jemuž dlužila peníze, byl její milenec (co mu zbývá než sebevražda, když jediné peníze mu mohla poskytnout právě ona?). Kadeřnice Susi si od banky půjčí peníze na salón krásy, jenže zákazníci nejdou a nejdou... Co zbývá jí? Hlasy jsou zkrátka čiperné a zdá se, že za finanční krizi mohou právě ony – nebo že vědí, jak z krize ven... Na scéně se dokonce objeví alegorická postava ruské revoluce, která se nechá zlákat konzumními radovánkami.

Jednotlivé osudy postav, které se znenadání dostaly na dno, jsou provázány a hlasy tak řeší několik „případů“ najednou. Autorka navazuje na úspěšnou sérii dramoletů o našeptávajících hlasech *Práce nádenní, lásky trápení* (německá premiéra v květnu 2009 v Karlsruhe, česká na podzim 2009 v ČS Ústí nad Labem) a s černým humorem a ve svižném tempu nastavuje zrcadlo společnosti, která se svojí hloupostí nebo náhodou dostala do finanční krize – řešením by mohla být sebevražda, napovídají vnitřní škodolibé hlasy, ztělesněné na jevišti... Hra má být druhým dílem zamýšlené volné trilogie.

Hra je v současnosti překládána do češtiny.

Felix Mitterer (Rakousko)

MEIN UNGEHEUER (MŮJ NETVOR)

1 m, 1 ž

psychodrama

Rosa a Hans Zachovi byli manželé skoro třicet let. On ji tyranizoval alkoholismem a násilím, ona ho trestala chladným odmítavým chováním. Když ho pak viděla hořet na lůžku a nechala ho bez pomoci zemřít, myslela si, že se „svého netvora“ zbavila. Ani smrt však nedokázala rozdělit život dvojice manželů. Vdovina opuštěnost je jen zdání, neboť její celoživotní utrpení smrtí manžela neskončilo. Přízrak zesnulého ji straší a dál jí ztrpčuje žití - Hans je i po smrti přinucen svou

ženu pronásledovat. Jeho duše nedojde klidu, dokud nenajde rozřešení.

Od chvíle první lásky a okouzlení propadli oba vzájemné nenávisti, celé jejich soužití provázela zloba a ani ve chvíli, kdy žena mohla svého muže zachránit před smrtí, rozhodla se to neudělat, naopak se těšila, že konečně dojde klidu. Teď ji však pronásleduje jeho duch, až fyzicky přítomný v její samotě, a před návraty do minulosti není kam utéct. V hororových scénách je vdova za přítomnosti rozkládajícího se chotě nucena znovu se s ním vracet do chvil, na které by ráda zapoměla. Ve vyčerpávajících hádkách znovu prožívá život naplněný chudobou, neštěstím, násilím, bez dítěte a bez lásky. Jen jedině ji může zbavit existence přízraku - láskyplný dotek rozkládajícího se nenáviděného těla. Protože tak zbaví mrtvého jeho posmrtných muk. A právě to manžel po své ženě požaduje a ona mu to vědomě odpírá. A tak teprve, když žena na všechno rezignuje a dotekem se ze spárů přízraku vymaní, nachází vnitřní klid. Netvor navždy odchází z jejího života. Vykoupení a vzájemné odpuštění však s sebou nese smrt a žena umírá.

Felix Mitterer žene herce i diváky do propastí lidské duše (tvrdý salcburský dialekt dodává hře na zvláštní autentičnosti). Tato původně rozhlasová hra, v níž autor se svým typickým soucitem pro všechny lidské slabosti mísí drastické výstupy s humorem, je vděčným textem i pro divadelní uvedení.

Hra měla rozhlasovou premiéru v roce 2000, nicméně její jevištní kvality prověřilo např. rakouské divadlo Theater Abtenau - Theater Holzhausen, jehož herci byli za drama vyznamenáni Divadelní cenou rádia Seefunk ve Fridrichshafenu. Inscenace hostuje na mezinárodních festivalech v Německu, Švýcarsku, Makedonii i na Světovém divadelním festivalu v Monaku 2009.

Hra je v současnosti překládána do češtiny.

Elisabeth Vera Rathenböck(ová) (Rakousko)
EISKIND (ZMRZLINOVÁ DÍVKA)

1 ž

monolog o anorexii

Dívčí monolog *Eiskind* si bere na mušku dvě zbytečné nemoci dnešní doby – anorexii a bulimii. Z medicínského a psychoanalytického hlediska se již dávno nejedná o „módní nemoc“, která podporuje kult extrémní štíhlosti, ale do středu pozornosti se dostávají především rodinné vztahy postižených.

Dějštěm je místno s klavírem, na který herečka doprovází svůj monolog. Postupně se z něho dozvídáme rámcem vyprávění – Kathrin je právě na léčení v rukou psychoterapeutů a zatím úspěšně odolává dřívějšímu koloběhu jídlo – zvracení. Retrospektivně hodnotí a popisuje svoji „kariéru“. Když jí bylo 18 let a měla před maturitou, zamilovala se do Martina, ale doma se s tím svěřit nemohla. Místo aby si užívala radostí svého mládí byla nucena hrát denně na klavír. Od kamarádky se dozví, že Martin má rád štíhlá děvčata, a přestane se sama sobě líbit. Kamarádka jí najednou připadá samostatnější, sebevědomější – a štíhlejší. Kathrin začne experimentovat s jídlem a hladem a postupně se z ní stává anorektička a bulimička. V druhé části monologu je Kathrin již 19 let, studuje hru na klavír a koloběh jídlo – hlad má zatím pod kontrolou...

Dalšími postavami jsou kamarádka, Martin, otec, jenž je neempatickým houslistou a chce mít z dcery virtuózku, a submisivní matka, trpící otcovou nevšímavostí.

Rakouská inscenace pracovala s projekcí (např. scéna z různých pohledů, záběry módní přehlídky, orchestru), jež kontrastovala se skutečností (na scéně je Kathrin v pohodě, v projekci zvrací do záchodu). Hra byla uvedena v červnu 2008 v Linci, v rámci divadla pro mládež získala již řadu ocenění a trvá cca 70 minut bez přestávk.

Severská dramatika

Mika Waltari (Finsko)

NOITA PALAA ELÄMÄÄN (ČARODĚJKA SE VRACÍ K ŽIVOTU)

5 m, 4 ž

hororová komedie

Hra vypráví o skupince mladých archeologů, kteří v bažinách odkryjí hrob s rituálně pohřbenou dívkou. Zanedlouho po tom se na blízkém zámku, kde jsou ubytováni, začínají dít podivné věci, které vrcholí nočním příchodem čarokrásné nahé dívky. Je tak okouzlující, že se do ní všechny hlavní mužské postavy zamilují, i když ne všichni jsou ochotni to přiznat. Brzo však jeden z nich začne tušit, že s dívkou není něco v pořádku – čím dál podivnější chování všech lidí v zámku je jen jednou ze zvláštních okolností, které s sebou přichod rusovlásky přinesl.

Ta si jednoho z mladíků svým tělem a bylinkami tak obtočí kolem prstu, že kvůli ní podpálí celý zámek, v němž skoro uhoří jeho starý otec, který byl k dívce od počátku podezřívavý kvůli lidovým povídkám. Když se situace vyhrtí tak, že je jeden z mladíků ochotný ji kvůli ostatním probodnout kulem a poslat ji zpět do bažiny, odkud přišla, mladík se probouzí, ukáže se, že hororové výjevy byly jen jeho sen. Jaký je však jeho úlek, když po probuzení vstupuje do domu dívka z jeho snu – byl by zase ochoten ji zabít, stejně jako ve snu, i když je nevinná. Včas si však uvědomuje svoje poblouznění a směřuje k publiku morální ponaučení, které ze hry plyne – zlo není nějaká „čarodějnice“, ale dřímá v každém z nás – musíme se je každý naučit sám v sobě potlačit, jinak se „čarodějka vrátí k životu“.

Ve hře není nouze o vtíp, dramatické okamžiky a častou konzumaci alkoholu. Střídmá srozumitelná finština odkazuje ke starým mýtům o šamanech a čarodějích, kde ke spojení s čarodějnictvím stačí pouze dívčiny rudé vlasy. Hra ukazuje, že skrytá nedůvěra a fanatičnost v nás přetrvává dodnes.

Hra nejznámějšího finského spisovatele a dramatika Miky Waltariho patří k jeho ranějším textům, vznikala v letech 1945-46 (poprvé uvedena roku 1946, roku 1952 zfilmována). Ve svém rodném Finsku je dnes, kdy se vrací móda nadpřirozena a temné magie, opět objevena; bývá označována jako erotická hororová komedie.

Henning Mankell (Švédsko)

LAMPEDUSA (OSTROV)

1 m, 2 ž

Mají hrůzu z toho, že [muslimové] chtějí, aby se s nimi zacházelo, jako kdyby byli zcela skuteční lidé. Právě o to jde, o tento strach. [...] Vy to nechápete! Střed Evropy je dnes na ostrově Lampedusa. Tam, kam moře vyplavuje uprchlíky na člunech, mrtvé, polomrtvé, nebo dokonce i živé.

Konverzační drama odhalující naše předsudky, neznalost, ale i strach z muslimů. Televizní moderátorka Anna se připravuje na rozhovor se svým hostem, kterým je Titania, moderní černoška kolem 35 let, která v dětství se svou muslimskou rodinou utekla ze Zambie a nyní se živí datovou archeologií. Titania se má v přímém přenosu svěřit se svými nejniternějšími pocity a hovořit o tom, jaké to je být muslimka a zároveň lesba. Titania si uvědomuje, že se tím vystaví velkému nebezpečí, Annu však mnohem víc zajímá úspěšnost pořadu (Anna: *Bude se to vysílat naživo.* – Titania: *Můj život je taky naživo.*). Z přípravy na talk show se tak stává diskuse o tom, co je Titania ochotna ze svého života prozradit, a ostrá konfrontace o muslimech a strachu z nich, o postavení žen, o víře...

Z rozhovoru se stává otevřený souboj mezi oběma ženami, Titania odchází a Anně několik minut před přímým přenosem nezbývá než improvizovat a využít k rozhovoru svého kolegy meteorologa, který si shodou okolností právě stěžoval, jak jsou meteorologové opomíjeni a neviditelní, a který podle Anny nenávidí muslimy a všechny je považuje za teroristy.

Hra byla kromě Švédska uvedena i v Norsku a Německu.

MÖRKERTID – TIME OF DARKNESS (ČAS TEMNOTY)

1 m, 1 ž

drama

Jednoaktové drama o zoufalé situaci uprchlíků a ilegálních přistěhovalců. Otec a dcera odkudsi z arabského světa se ocitli v bytě kdesi v Británii. Mají za sebou strastiplnou cestu. Nejtěžší byla plavba na člunu z Afriky do Španělska – došlo totiž k nehodě, při které se utopila většina osazenstva člunu včetně manželky a matky protagonistů. Dcera kvůli matčině smrti otce nenávidí – nemůže mu odpustit, že matku nedokázal zachránit. Otec je popudlivý, dceři poroučí a snaží se jí řídit život. Občas si ji pleče s mrtvou manželkou. V jednu chvíli dokonce dceru fyzicky napadne a zdá se, že ji chce znásilnit.

Nyní v Británii otec odmítá vycházet z bytu, přestává o sebe pečovat, trpí paranoiou a doufá, že jim už brzy kdosi přinese nové doklady, aby mohli pokračovat v cestě do jeho vysněného cíle: do Kanady. Nebo snad do Austrálie? Vlastně ani přesně neví.

Dcera se otci snaží vysvětlit, že toto je „konečná“ a že se nechal podvést. Když chce dcera převzít jejich osud do vlastních rukou a zničit veškeré důkazy dokládající, odkud pocházejí a kdo jsou, aby je úřady nemohly vrátit zpátky do vlasti, otec je oba polije hořlavinou a nebezpečně si začne hrát se zápalkami.

Henning Mankell v této aktovce rozehrává podobný motiv jako ve své úspěšné hře *Antilopy*: jak izolace a uzavřený prostor působí na lidskou psychiku a na soužití s nejbližším člověkem. Autor se vciťuje do postav, které jsou typickými tragickými hrdiny dnešní doby, a přesto o nich mnoho nevíme. Dialog protagonistů je prokládán otcovými vzpomínkami na život v krutém totalitním režimu.

Máme k dispozici také anglický překlad.

Peter Asmussen (Dánsko)

OM ET ØJEBLIK (ZA OKAMŽIK)

5 ž

Ve hře s podtitulem „Pět pokusů o život a jeden pokus o smrt“ se vzájemně prolínají hlasy pěti žen a vytvářejí surrealistický, kakofonní kaleidoskop. Každá z žen vypráví formou vnitřních monologů a rozhovorů o rozhodujících okamžicích svého života. Hra se skládá z pěti „kapitol“, kdy je vždy jedna z žen ve středu pozornosti. Ostatní hovoří za jiné postavy z jejího života, samy reagují a vstupují do jejího příběhu střípky ze svého vlastního života. Vypráví se zde o problematickém vztahu s otcem, který dceru zneužil. O dvojčatech, která jedné z protagonistek zemřela krátce po narození. O vztahu, který kvůli autonehodě skončil dřív, než ve skutečnosti začal. O domácím násilí a životě s duševně nemocným manželem. O nevěře, o sebevraždě, o rakovině prsu...

Ve zdůvodnění nominace této hry na Severskou dramatickou cenu (Nordic Drama Award) v roce 2008 se mimo jiné píše: „Asmussenovy protagonistky nejsou hrdinky, ve své společné osamělosti však projevují odvahu.“ Hra měla premiéru v roce 2006 v divadle Edison/Betty Nansen Teatret ve Frederiksbergu.

Peter Asmussen (*1957) je dánský prozaik, dramatik a režisér, který píše pro divadlo, film, televizi i rozhlas. Podílel se mj. na scénáři k filmu Larse von Triera *Prolomit vlny*. Je nositelem dánské ceny Kjelda a zvláštní ceny Svazu dánských dramatiků.

Hru máme k dispozici také ve švédském překladu.

LISTY Z AURA - PONTU
2/2009

© Aura - Pont s.r.o., Praha 2009
Redakčně připravil Michal Kotrouš.

Spolupracovali:

Alžběta Běličová, Alena Bjačková, Libor Doležán, Pavel Drábek, Marta Ljubková, Petra Marková, Julek Neumann, Klára Novotná, Miroslav Pošta, Anna Pýchová, Jitka Sloupová, Kamil Valšík.